પાથેય

વિશ્વમાં વધારે વહાલું શું ?........
સ્વર્ગથીય સવાયું શું ?........

આ જટિલ પ્રશ્નનું સુંદર સમાધાન એક ચિંતકે સોનેરી સુભાષિતમાં સર્જીત કર્યું છે કે—

"जननि जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरियसी ।"

દુનિયામાં માનવને માતા અને માતૃભૂમિ સૌથી પ્યારી લાગે છે. કેટલું સુંદર સમાધાન ? આ સોહામણા સુભાષિતે જ મને મારી........

માતૃભૂમિનો મહિમા,
જન્મભૂમિની જશજંહનવી અને
પુણ્યભૂમિની પરિકથા લખવા લાલાયિત કર્યો.

પરન્તુ આ પુનિત ભૂમિની વિશિષ્ટતા ઓર છે, કે જે મારાથીય મોટા મહામના શાસનના ચમકતા સિતારા સૂરીશ્વરો, પ્રભાવક પાઠકપ્રવરો તથા તપસ્વી–તેજસ્વી–ત્યાગી–વિદ્વાન મુનિસત્તમોની, તેમજ પ્રવર્તિની શાસનપ્રભાવિકા વિદુષી આર્યારત્નોની પણ જન્મભૂમિ છે. આવી રત્નપ્રસૂ પવિત્ર પૂરી ઉપર પ્રશસ્તિના પુષ્પો સુયશના સુમનો ચઢાવવાનું મને મન થાય એ સહજ છે, પણ એ માટે શક્તિ અને હિંમત ક્યાંથી લાવવા ?

નિલગગન ઉપર વિહરતા ઉન્મુક્ત વિહંગોમાં જેમ વિહરણશક્તિ જે પાંખો આપે છે, તેમ મને પણ જો કાંઇક શક્તિ પ્રાપ્ત થઈ હોય, તો તે ગુરુમહ, વિદ્યાગુરુ, કવિ-કુલકુમુદકલાધર, પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્‌ વિજયભદ્રંકર-

પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્

વિજયવિક્રમસૂરીશ્વરજી મહારાજ

પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્

વિજયનવીનસૂરીશ્વરજી મહારાજ

કંઈક આશીર્વચન

આર્યાવર્તની અલબેલી આશ્ચર્યજનક અવની ઉપર અનેક આત્માઓ માનવજન્મને મેળવે છે. તે મેળવીને આત્મિક ઉત્ક્રાન્તિના ઉન્નત માર્ગે ઉર્ધ્વ ગતિના ઉત્તમ માર્ગે પ્રયાણ સાધનાર વિરલ હોય છે. જન્મ થવો એ તે પૂર્વકર્માધીન સ્થાનમાં થાય છે, પરંતુ પૂર્વપુણ્યની પ્રબલતાથી માનવ શનૈ શનૈ ઉચ્ચ કોટિના સંસ્કાર વારિધિમાં થાય છે. એક વડવૃક્ષનું નાનું બીજ પણ ગેગુર વડવૃક્ષ બનીને તે લાખો પથિકોને શાન્તવનતા, તૃપ્તિ અને શીતલતા આપે છે તથા તેથી તાપ સમે છે. ગૂર્જરી ગૌરવવંતી ભૂમિ છે. તેમાં વડોદરા પાસે છાણી ના[illegible] નાનકડું ગામ છે, કે જ્યાં ધાર્મિક સંસ્કારોના [illegible] ઉડી રહ્યા છે. જન્મેલા બાલકોય બાલવયથી [illegible] ગુરુવંદન, તેમજ ધાર્મિક ક્રિયાઓના સંસ્કા[illegible]

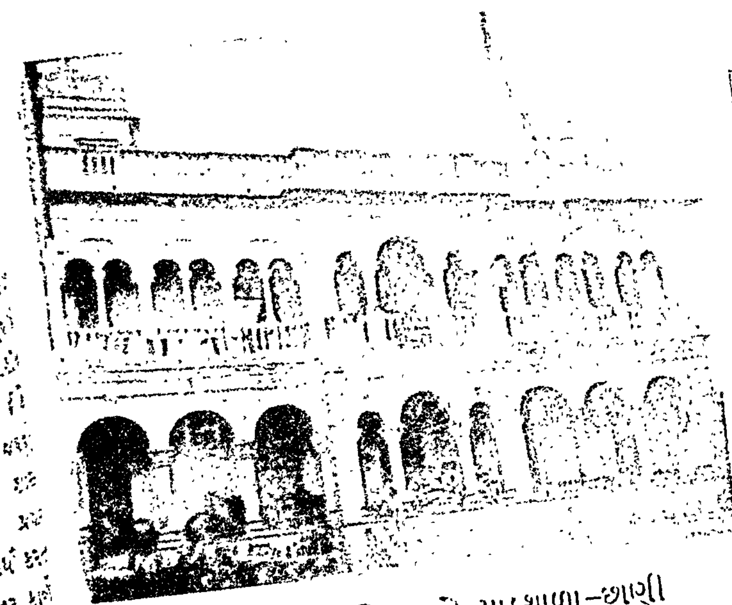
પ્રગતિ સાધી રહ્યા છે. આ ગ્રંથમાં એક ગુણાનુમોદન ગૌરવ વધારતું વિશદ વર્ણન છે.

છાણી ગામમાં જન્મેલા ભાગ્યવંતોએ અસાર સંસારને તજીને ત્યાગમાર્ગની આરાધના કેટલાંએ કરી છે અને કેટલાં કરી રહ્યાં છે. એ શુભ ગુણાનુવાદ આ ગ્રંથમાં છે.

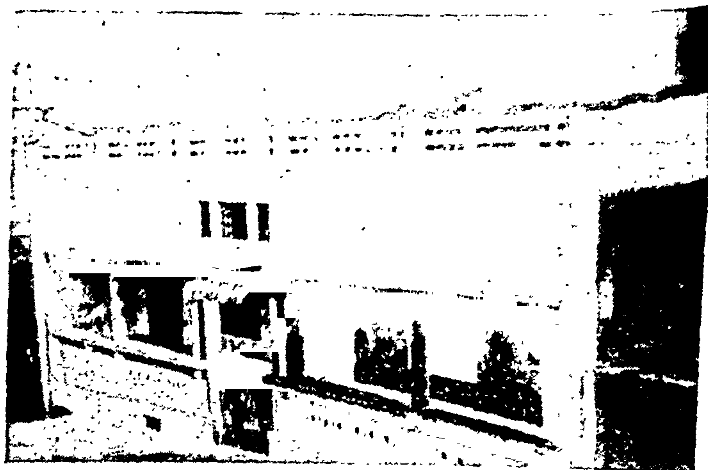
વળી ભવ્ય જિનાલય, આકર્ષક ઉપાશ્રય, ભવ્ય જ્ઞાનમંદિર આદિ ધાર્મિક સંસ્થાઓનું વર્ણન આ ગ્રંથમાં છે.

આ ગ્રંથ રચનાર મુનિ શ્રી વીરસેનવિજયજી ઉદ્યમી છે. તે તિક્ષ્ણ મતિથી અભ્યાસ કરી રહ્યા છે અને પૂર્વાપર્ય વસ્તુને સમજવાની તમન્નાવાળા છે. હું તો એ જ આશીર્વાદ માનો કે પ્રેરણા આપું છું કે–આવા બાલવયસ્ક દીક્ષિત શ્રમણો વિદ્વાન થઈને, શ્રી જૈનશાસનને સદૈવ જયવંતુ રાખીને દીપાવવાના છે અને આ પ્રણાલિકાથી શાસન અખંડ અને અબાધિત રહેવાનું છે. મુનિશ્રીનો પ્રયાસ પ્રશંસાપાત્ર છે. તે આગળ પણ વધુ ને વધુ પુરુષાર્થ કરતા રહે!, અમોઘ કાવ્યશક્તિ કેળવીને આથીય સુંદર કાવ્યો રચે! અને જૈન ધર્મની જયપતાકા ફરકાવે!

—આચાર્ય ભુવનતિલકસૂરિ, જમખંડી.

શ્રી જૈન જ્ઞાનમંદિર અને પાઠશાળા-છાણી

શ્રી લબ્ધિ-ભુવન જૈન સાહિત્ય સદન-છાણી

मंगलाचरणम्

शांतिः शांतिकरो नृणां जिनवरः शांतिं स्मरामि प्रगे,
विध्वस्ता जिनशांतिना भवगणाः नित्यं नमो श्शान्तये ।
शांतिस्तीर्थमलौकिकं प्रकटितं शांतेः सुधावद्वचः,
शांतौ सर्वगुणादि-रत्नविसरः शांते ! भवादुद्धर ॥ १ ॥

विषयकथनम्

जिनेश्वरं नमस्कृत्य, विधाय गुरुवन्दनम् ।
छायापुरेजन्तुभूम्या, वक्ष्ये संक्षिप्तवर्णनम् ॥ २ ॥

छाणीनगरं कुत्रागतम् ?

ऋषभादि-जिना यत्र, चक्रिणो भरतादयः ।
अचलाद्यात्रिपृष्ठाद्या, मुसलिनोऽर्धचक्रिणः ॥ ३ ॥
अश्वग्रीवादयो जाता, नवप्रत्यर्थं चक्रिणः ।
भरते तत्र देशोऽस्ति, गुणगरिष्ठगूर्जरः ॥ ४ ॥
चौलुक्यकुलकोटीरो, जैनधर्मप्रभावकः ।
कुमारपालभूपालो, जीवदयाविकासकः ॥ ५ ॥
गूर्जरज्ञानगंगायां, हिमगिरिर्जगद्गुरुः ।
श्रीहेमचन्द्रसूरीशो, व्याकरणविधायकः ॥ ६ ॥
संजातोगूर्जरेयस्मि-स्तीर्थं हि विमलाचलः ।
नेमिं विना जिनेशानां,पादाब्जाभ्यां पवित्रितम् । ७ ॥
शत्रुंजयावताराख्य-चारु चैत्येन मंडिता ।
वटपद्रनगर्यस्ति, तस्मिन्गूर्जरमंडले ॥ ८ ॥

वटपद्रान्तिकस्थस्य, प्राक् श्रीकरपुरस्य च ।
छायापुर्यधुना छाणी, द्वे अभिधे प्रसिद्धयतः ॥ ९ ॥
पूज्यपुरुषवर्याणां, प्रशस्तपाद पंकजैः ।
पवित्रिता पुरी छाणी, पावनभूमिरुच्यते ॥ १० ॥

छाणीपुरस्यवर्णनम्

प्राप्यते हि न माणिक्यं, मूल्यशालि नगे नगे ।
प्रतिवनं न लभ्यन्ते, शीतदाश्चन्दना यथा ॥ ११ ॥
ग्रामे ग्रामे न जायन्ते, जैनमुनिवरा स्तथा ।
छाणीपुर्यैर्जनुर्भूम्यै, शतसंयमिनां नमः ॥ १२ ॥
सम्यक्क्रियायां सततं प्रयुक्तम्,
दाने सुपात्रे विनियोगरक्तम् ।
श्राद्धव्रजं वीक्ष्य सुधर्मसक्तम्,
छाणीं बुधश्चाह तु तुंगिकाभम् ॥ १३ ॥

श्री जिनालयस्य सङ्ख्या

लघुभ्यां जिनसद्मभ्यां, युक्तः शान्तिजिनालयः ।
द्वितीयं कुंथुचैत्यं च, छाण्यां भातो जिनालयौ ॥ १४ ॥
जिनवरगुणान्द्रष्टु—मादर्शाः प्रतिमा इव ।
जिनायतनयोर्भान्ति, देवविमान तुल्ययोः ॥ १५ ॥

श्री शांतिनाथजिनालयस्य वर्णनम्

भूबाणनिधि भूसंख्ये, संवत्सरे तु वैक्रमे ।
माघकृष्णे तिथौषष्ठ्यां, सुमहोत्सवपूर्वकम् ॥ १६ ॥

पानाचंद्रात्मजो दानी, फीलाश्रेष्ठी सुभक्तितः ।
शांतिनाथं प्रतिष्ठाप्य, मंदिरे पुण्यमाप्तवान् ॥ १७ ॥
भव्यानां शिवदः शांतिः, शक्रेन्द्रेण स्तुतः सदा ।
पूजकैः पूज्यते पूज्यः, छाणीनगरमण्डनः ॥ १८ ॥
जिनान्स्वस्वरूपार्थं, आह्वयतीति केतनम् ।
आगच्छत जनाः पापं, हन्तुं जिननिकेतने ॥ १९ ॥
चंचलं ध्वजमीक्षित्वा, शिखरे सार्वसद्मनः ।
पुण्यक्षेत्रे धनं वप्तुं, मन्यन्ते चंचलं जनाः ॥ २० ॥
सार्वसद्मनः शृङ्गे, दृष्ट्वा कलशमासितम् ।
स्वजन्मकलशे धर्मं, यतन्ते भर्तुं नराः ॥ २१ ॥
दूरेभ्यः श्रावकान्दृष्ट्वाऽर्हत्सेवार्थं समागतान् ।
जयति जगति ख्यातः, तीर्थोचितो जिनालयः ॥ २२ ॥
निजललित लावण्यैः, निर्जित निर्जराङ्गनाः ।
श्राविका भगवद्भक्ताः, पूजाहेतु गतागताः ॥ २३ ॥
तासां चरणमंजीर–किंकीणिनादतः प्रगे ।
शुभ्रितौ महादेव–चैत्यमार्गौ निरन्तरम् ॥ २४ ॥
प्रतिदिनं प्रभोः पार्श्वे, श्राद्धीयं स्थित दीपिकाः । युग्मम् ।
शिक्षयन्ति "दयादीपं–स्वस्वान्ते प्रकटीकुरु" ॥ २५ ॥
प्रेरयति प्रभोरङ्गे, चारुचर्चित चन्दनम् ।
सुशील शीतलत्वं त्वं, देहीति देहिनं सदा ॥ २६ ॥
प्रयुङ्क्ते सुमनः सार्थः, सुमनः सार्थमाप्तके ।
इति सौहार्द सौरभ्यं, त्वमतनु तनु क्षितौ ॥ २७ ॥

ग उपभूपभूपं वै, उन्मुक्तो भूपणात्ततः ।
स धूमो वदति श्राद्धं, उर्ध्वं गाहीति धर्मतः ॥२८॥

श्री पार्श्वनाथ लघु चैत्यविवरणम्

त्रिनिधिमदभू संख्ये, वैक्रमे वत्सरे वरे ।
विमल पार्श्वनाथस्य, प्रतिष्ठां संघकोऽकरोत् ॥ २९ ॥

सुवामा सन्तानं, त्रिभवसदनं शान्तवदनम्,
भवाब्धौसदयानं, सुकृत जननं मोक्षनयनम् ।
गतं मुक्तिस्थानं, प्रशम भवनं प्राश्वदमिनम् ,
नयेऽहंसुध्यानं, जगति तपनं तं प्रतिदिनम् ॥ ३० ॥

(द्वादशदल पद्मबन्धः)

मोहस्यसेनाहननैक वीरं, अम्भोधिकल्पं जिनांगमिरम् ।
मिथ्यात्वसंतापहृतौ सुनीरं, संप्राप्तसंसारमहाब्धितीरम् ॥३१॥
आपत्तिभीमूतहृतौ समीरं, देवाद्रितुल्यं सुखदं सुधीरम् ।
कैवल्यतेजोऽमलदी प्रहीरं, पार्श्वस्तुवेशान्तसरः शरीरम्

॥ ३२ ॥ युग्मम् ।

(श्रीवत्सबन्धः)

संसार संतारणभव्ययानं, दानेषु वै कल्पतरोः समानम् ।
विज्ञानदानामितसंनिधानं, पार्श्वं स्तुवेऽहं मुनिपुप्रधानम् ॥

॥ ३३ ॥

(स्वस्तिकबन्धः)

पार्श्वं च येऽस्मिन् सततं भजन्ति, पार्श्वस्य मुक्तिस्तवनाद् व्रजन्ति ।
संमोह शत्रुव्रजतः प्रमुक्तं, सर्वत्रगं नौमि च कान्ति युक्तम् ॥ ३४ ॥
(शरावसम्पुटबन्धः)

स्वर्गं गतो यस्य भुविप्रभावो, यस्यास्ति विज्ञानमयः स्वभावः ।
यद्ध्यानतः पापगणा क्षयन्ति, तत्पार्श्वजापाद्भविनो जयन्ति ॥ ३५ ॥
(मत्स्ययुगलबन्धः)

श्री महावीरप्रासादस्यान्वाख्यानम्

व्योमयुगाग्ननेत्राब्दे, चैत्ये वीरस्य यं मुदा ।
माघशुक्ले तिथौषष्ठ्यां, श्राविकागजराऽऽह्वया ॥ ३६ ॥

श्रीचन्द्रशेखराध्यक्षे, प्रतिष्ठाप्य महोत्सवान् ।
चिनुते स्म यतःपुण्यं, स वीरः प्रतनोतु शम् ॥ ३७ ॥

श्री कुंथुनाथजिनायतनस्य-वर्णनम्

बापुलालः शिवापत्यं, कुन्थुनाथ जिनालयम् ।
स्वद्रव्येणाऽसृजद्रम्यं, भुवि देवविमानवत् ॥ ३८ ॥

वेदवेदनिधीन्दौ च, विक्रमार्के मनोहरे ।
प्रतिष्ठां कुन्थुनाथस्य, सुक्षणेन सहाऽरोत ॥ ३९ ॥

पाठशालायाः विवेचनम्

छात्रां संस्कारितायां श्री–मुक्तिविजयसाधुना ।
संघेन पाठशाला–स्थापिताऽस्मिन्नत धार्मिकी ॥ ४८ ॥

प्रेरणा

चैत्योपाश्रयविहाराः, सम्भूताः सन्नरागिरि ।
सत्यज्ञानशालानि, गुरून्युपायान्वयन्ति च ॥ ४९ ॥

साधुसत्तमानां पदप्रदानाख्यानम्

यशोभद्रचन्द्रश्रीशिष्या, मेघं दृष्ट्वा कलापिनः ।
याचका इव दातारं, देवं च प्रभुसार्दिताः ॥ ५० ॥

कमलसूरिमागान्तं, छाम्यां सद्धर्मरक्षकम् ।
सिद्धान्तनिष्ठशिष्या, तथाऽमोदन्त मानवाः ॥ ५१ ॥

निर्झरिणी यथा नीरं, शीतलतां च चन्द्रमाः ।
आलोकं चित्रभानुश्च, चरणपःफलं ददौ ॥ ५२ ॥

कमलसूरिणा सार्धं, श्रीलब्धिविजयसुधीः ।
वर्षाकालेस्थितो नम्यः, तथा सद्धर्मदेशनाम् ॥ ५३ ॥
। युग्मम् ।

स्व–राज्यं निजपुत्राय, यथा वसुन्धरापतिः ।
विजयलब्धिशानाभ्यां, तथा कमलसूरिपः ॥ ५४ ॥

उपधानतपः पूर्णे, मालारोपण सूत्सवे ।
नूतनपद्मसागरी–ममन्दकल्पाद्रपुंगवः ॥ ५५ ॥ गुणाग
गुणनामगणीशाय, पदं लब्धिसूरिणा ।
विहिते शिवकालेन, पन्न्यासपदमुत्सवे ॥ ५६ ॥
चतुर्मासी पुरीजाम्नां, कर्न गेति महाद्भुतान् ।
[illegible] नमीनिवासेन, विख्यातो लब्धिसूरिणः ॥ ५७ ॥
[illegible] चातुर्मासी विनतो गुरुः ।
[illegible] ॥ ५८ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ५९ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ६० ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ६१ ॥

[illegible]

[illegible]

छाण्यां धर्मक्षितौ पुर्यां, चारुचारित्र साधकाः।
धर्मज्ञा बहवो जाता, जयन्तु धर्मसेवया॥ ६४॥

विविधसमयविज्ञो, धर्मदाने प्रवीणः,
प्रशमरस समुद्रो, देशनायां विपश्चित्।
भुवनतिलकसूरि, न्र्यायशास्त्रे सुदक्षः,
वितरतु भविकानां, जैनधर्म-प्रवृद्धिम्॥ ६५॥

भुवनतिलक त्यागाद्, भूयांसो दीक्षिता स्तथा।
प्रादुर्भूताः सतेजस्का, दीपकादिव दीपकाः॥ ६६॥

भुवनतिलकाचार्यो, जैनधर्मं प्रभावयन्।
प्रव्रज्यां ददौ मह्यं, जैनधर्म दिवाकरः॥ ६७॥

न्यायसमय सद्व्याख्यान्, प्रवचने विशारदः।
भाति विक्रमसूरीशः, जैनधर्मं प्रचारयन्॥ ६८॥

ज्ञानध्याने सदामग्नः, लग्नः प्रवचनेऽनिशम्।
तपस्करोति सूरीन्द्रः, नवीनविजयो सुधीः॥ ६९॥

ललितविस्तरा वृत्ते-रनुवाद विधायकः।
आचार्यः प्रगुरुर्भाति, भद्रंकरः प्रभावकः॥ ७०॥

जिनभद्रंमुनि वन्दे, स्तुवेऽरुणप्रभं मुनिम्।
अशोकविजयं नौमि, नमाम्यभय साधुपम्॥ ७१॥

हेमप्रभमुनिस्साधुः, पुण्यविजयसद्गुरुः।
श्रमणोऽमरसेनश्च, वारिषेणस्मुनिसत्तमा॥ ७२॥

उपधानतपः पूर्णे, मालारोपण सुक्षणे ।
तृतीयपदमाचार्ये–मयच्छत्प्राजपुंगवः ॥ ५५ ॥ युग्मम् ।
भुवनाख्यगणीशाय, प्रदत्तं लब्धिसूरिणा ।
विहिते शिवलालेन, पन्न्यासपदमुत्सवे ॥ ५६ ॥
चतुर्मासी पुरीछाण्यां, कर्तव्येति महादरान् ।
श्राद्ध नगीनदासेन, विज्ञप्तो लब्धिसूरिपः ॥ ५७ ॥
विंशतिशिष्यसंयुक्तः, चतुर्मासी स्थितो गुरुः ।
छाण्यां श्रीलब्धिसूरीशः, चकार धर्मदेशनाम् ॥ ५८ ॥
भक्त नगीनदासेन, कृत उद्यापनस्य च ।
मालारोपणवेलायां, पदार्पणे महोत्सवः ॥ ५९ ॥
कलये मुनि पद्माय, महिमामुनि भानवे ।
श्रीभद्रंकर विज्ञाय, शिष्येभ्यः सूरिशेखरः ॥ ६० ॥
मार्गशीर्षे सिते षष्ठ्यां, प्रगल्भो लब्धिसूरिपः ।
गणिपन्न्यासपदव्यौ, अयच्छन्महोत्सवे ॥ ६१ ॥

छाणीनगरे जातानां मुनिवराणां स्तुति

भूयो भूयोऽभिनम्याः सकल मुनिवराः शासने मंडनाभे,
ज्ञानेध्यानैरयुक्ता विविध गुणभरा मोक्षमार्गे निलग्नाः ।
[illegible]
[illegible] ॥ ६२ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ६३ ॥

छाण्यां धर्मक्षितौ पुर्यां, चारुचारित्र साधकाः।
धर्मज्ञा बहवो जाता, जयन्तु धर्मसेवया॥ ६४॥

विविधसमयविज्ञो, धर्मदाने प्रवीणः,
प्रशमरस समुद्रो, देशनायां विपश्चिन्।
भुवनतिलकसूरि, न्यायशास्त्रे सुदक्षः,
वितरतु भविकानां, जैनधर्म-प्रवृद्धिम्॥ ६५॥

भुवनतिलक त्यागाद्, भूयांसो दीक्षिता स्तथा।
प्रादुर्भूताः सतेजस्का, दीपकादिव दीपकाः॥ ६६॥

भुवनतिलकाचार्यो, जैनधर्मं प्रभावयन्।
प्रव्रज्यां ददौ मह्यं, जैनधर्म दिवाकरः॥ ६७॥

न्यायसमय सद्व्याख्यावान्, प्रवचने विशारदः।
भाति विक्रमसूरीशः, जैनधर्मं प्रचारयन्॥ ६८॥

ज्ञानध्याने सदामग्नः, लग्नः प्रवचनेऽनिशम्।
तपस्करोति सूरीन्द्रः, नवीनविजयो सुधीः॥ ६९॥

ललितविस्तरा वृत्ते-रनुवाद विधायकः।
आचार्यः प्रगुरुर्भाति, भद्रंकरः प्रभावकः॥ ७०॥

जिनभद्रंमुनि वन्दे, स्तुवेऽरुणप्रभं मुनिम्।
अशोकविजयं नौमि, नमाम्यभय साधुपम्॥ ७१॥

हेमप्रभमुनिस्साधुः, पुण्यविजयसद्गुरुः।
श्रमणोऽमरसेनश्च, वारिषेणस्मुनिसत्तमा॥ ७२॥

वीरसेनमुनिः साधु, महासेन सहोदरः ।
त्रिनगाजितसेनौ च, वज्रसेनस्तथेति च ॥ ७३ ॥

मुक्तिप्रभाव साधुपौ, स्वर्गतौ विजयान्तिकौ ।
लब्धिसूरेर्गणे सर्वे, व्यराजन्त यतीश्वराः ॥ ७४ ॥
(त्रिभिःविशेषकम्)

श्रावकौ जमनादास–दलसुखौ पितासुतौ ।
प्रतिष्ठादि क्रियाकारौ, मातामहौ गुणाकरौ ॥ ७५ ॥

सिद्धिसूरेर्गणे दीक्षां, गृहीत्वा जिनशासने ।
जसविजय देवेन्द्र–विजयौ राजतो मुनि ॥ ७६ ॥

चतुरविजयः प्राज्ञो, ग्रन्थशोधनकर्मणि ।
शोभन्ते दुर्लभोमोती, यशोभद्रौ मुनीश्वरः ॥ ७७ ॥

सचन्द्रौ जिनहेमाब्धी, चाशोकसागरो भुवि ।
राजन्ते भ्रातरश्शिष्या, अभयसागरस्य च ॥ ७८ ॥

धर्मसूरीशितुः शिष्य, श्चन्द्रसेन वराभिधः ।
मुनिवृन्दारकानेतान्, सद्भावतोऽभिवादये ॥ ७९ ॥

छायापूर्यां जन्मधारिकाणां साध्वीनां नामावलिः

नन्दने चन्दनानीव, गगने तारका इव ।
छाण्यां जाताः सुनिर्ग्रन्थ्यः, भ्रासन्ते जिनशासने ॥८०॥

हिरश्रीश्चिर चारित्रा, चरित्रि गुणवारिधेः ।
अभ्राजत तपोध्याने, रक्ता सक्ता जिनक्रमे ॥ ८१ ॥

संयमसाधिका साध्वी, प्रख्याता जिनशासने ।
देवश्रीयोतते लोके, रता कर्मविनाशने ॥ ८२ ॥

चरणश्रीः श्रमण्यर्या, हरखश्रीर्महायशाः ।
सुज्ञानश्रीश्च हंसाश्री, मंजुलाश्री रतागुणे ॥ ८३ ॥

सुलोचना सुरेन्द्रार्ये, रंजनश्रीर्गुणाकरा ।
रमणिकमनोज्ञार्ये, सूर्ययशा युता व्रतैः ॥ ८४ ॥

विज्ञान चन्द्रकलार्ये, विनोदश्रीः प्रभाविका ।
भ्राजन्ते भुविभिक्षुण्यः, भद्रंकर प्रियंकरे ॥ ८५ ॥

श्रीमलयप्रभाश्रीश्च, श्रीजयकमलप्रभे ।
चारुलता चिदानंद–सूर्यप्रभाश्रिय स्तथा ॥ ८६ ॥

देवांगनासुभिक्षुण्यः, जयपद्मेन्द्रिराश्रियौ ।
चन्द्रयशाश्च शोभन्ते, दिव्य विद्युतप्रभाश्रियौ ॥ ८७ ॥

जयलक्ष्मीवरा साध्वी, चानुपमाऽनगारिणी ।
मानवानां मनोभूम्यां, संस्कारं वपतेऽन्वहा ॥ ८८ ॥

पुष्पलता यशोभद्रा–जयवंता सुरप्रभाः ।
विनीताहर्षकान्तार्यैं, श्री वसन्तप्रभास्वसा ॥ ८९ ॥

श्रीपूर्णान्द रत्नार्ये, आर्या रुणागुणोदये ।
भान्ति मदनरेखार्या, कीर्त्यन्ते सूर्यहर्षके ॥ ९० ॥

रत्नरेखा महाकीर्ति, हर्षलताश्च भास्ते ।
श्रीरम्यानिलकीर्त्यौ च, जैनधर्म प्रचारिकाः ॥ ९१ ॥

साधव्यः पीयूषपूर्णार्या–रेखान्ता किरणार्यिका ।
जसपूर्णा च राजन्ते, देवगुणा रतिप्रभे ॥ ९२ ॥
लक्षगुणा च भद्रज्ञा, सुनयना सुशासने ।
सुनयज्ञा प्रशस्यन्ते, सत्यानना च सेवया ॥ ९३ ॥
वीरयशा महाधर्मविमल, ज्योत्स्न इच्छिकाः ।
भद्रज्योती गुणानां च, भव्यानना सदार्यिकाः ॥ ९४ ॥
आसन्ते हेमचन्द्रा च, हेमरत्ना समाश्रितौ ।
रत्नान्ते देवभव्ये द्वे, अमितज्ञाऽनगारिणी ॥ ९५ ॥
अमितज्ञाऽऽदि साध्व्यो याः, शासनस्य प्रभाविकाः ।
ता अभिवादये भावान्, जिनधर्म प्रसारिकाः ॥ ९६ ॥

प्रशस्तिः

सहिते द्विहस्रेण, षड्विंशति सुवत्सरे ।
श्रावणशुक्लपञ्चम्यां, तामिलनाडु मण्डले ॥ ९७ ॥
सत्तीर्थे पुडलग्रामे, वृषभ ऋषभप्रभुः ।
राजते राजराजेशः, तद्वासन्ने मनोहरे ॥ ९८ ॥
सूरिभद्रंकराध्यक्षे, मद्रासनगरे वरे ।
पुण्यविजयशिष्योऽहं, श्रीवसन्तप्रभानुजः ॥ ९९ ॥
श्रमण वीरसेनाख्यः, गुरु गुरुकृपायत्नात् ।
पूर्णीकुर्वे जन्मभूमी–झाणीनगर वर्णनम् ॥ १०० ॥

卐

[અનુસંધાન પાનું ૨૦ મું]

સ્વ. મુનિ શ્રી જશવિજયજી મહારાજ

આપશ્રીનું સાંસારિક નામ જમનાદાસભાઈ હતું. આપની શ્રાવકપણાની પાલનતા પૂર્વશ્રાવકોની યાદ આપી જતી હતી. આપની ધર્મપ્રિયતા અન્યને ધર્મશ્રદ્ધા મજબૂત બનાવતી હતી. અરે, આપશ્રીએ શાંતિસ્નાત્રાદિની ક્રિયાઓ કરાવીને શાસનની સુંદર સેવા બજાવી હતી. વૃદ્ધાવસ્થામાં પૂર્વના પુરુષો જેમ શ્વેત વાળ આવતાં સંયમ સ્વીકારતા હતા, તેમ આપે પણ દીક્ષા ગ્રહણ કરીને આત્મકલ્યાણ કર્યું. આવું આપનું જીવન જ આપના કુટુમ્બને ધર્મમય સંસ્કારવાળું બનવા માટે પ્રેરણા આપતું હતું. તેના ફલસ્વરૂપે આપના સુપુત્રો, સુપુત્રીઓ, પ્રપુત્ર, પ્રપુત્રીઓ, દુહિતાઓ અને દુહિત્રીઓ મળીને આશરે **૫૦ ભાગ્યશાલીઓ** સંયમ ગ્રહણ કરીને શાસનની પ્રભાવના કરી રહ્યા છે.

સ્વ. મુનિ શ્રી દેવેન્દ્રવિજયજી મહારાજ

આપશ્રી શ્રી જમનાદાસભાઈના સુપુત્ર હતા. આપે પણ આપના પિતાશ્રીની જેમ ધર્મમય જીવન વિતાવ્યું હતું. વધુમાં વિશેષતા એ હતી કે–આપે પહેલા સંયમ ગ્રહણ કરીને પૂ.શાન્તમૂર્તિ સ્વ.આચાર્યદેવ **શ્રીમદ્ વિજયમેઘસૂરીશ્વરજી** મહારાજના શિષ્ય તરીકે બની, પિતાને સંયમમાર્ગના પથિક બનાવ્યા હતા. પુણ્યશાલી પિતા–પુત્રની જોડીએ શ્રી જિન-શાસનની અપૂર્વ પ્રભાવના કરીને આત્મકલ્યાણ સાધ્યું હતું.

અન્તે આલેખાયેલ આ છાણીનો સંક્ષિપ્ત ઈતિહાસ છે. કારણ કે–જિનાલય, શ્રુતમંદિર વગેરેની ઘણી માહિતી, અનેક પ્રભાવશાલી આચાર્યોના ચાતુર્માસોની યાદી, શાસન-પ્રભાવનાના કાર્યોની સૂચિ તેમજ સાધુ–સાધ્વી મ.ના જીવનચરિત્ર અને તેઓની નિશ્રામાં થયેલ મંગલ કાર્યોનું

समर्पणम्

यस्य...

प्रतिभाप्रभाप्रभावेणसंपन्न–व्यक्तित्वम्
विविध विषयविचक्षणतापन्न–विद्वत्त्वं
च प्रशस्तपथप्रदर्शने ध्रुवतारकत्वम्

तस्य...

ममोपकारिण–र्विद्यागुरो–राचार्यवर्यस्य
भद्रंकरसूरीश्वरस्य–हस्ताम्बुजे

समर्पणम् ।

વિવરણ, શાંતિસ્નાત્રાદિ ધર્માનુષ્ઠાન કરાવનાર તથા શાસનના કાર્યો કરનાર સુશ્રાવકોની નોંધ બાકી છે. તે લખવાની ભાવના સેવતો નિબંધ પૂર્ણ કરું છું.

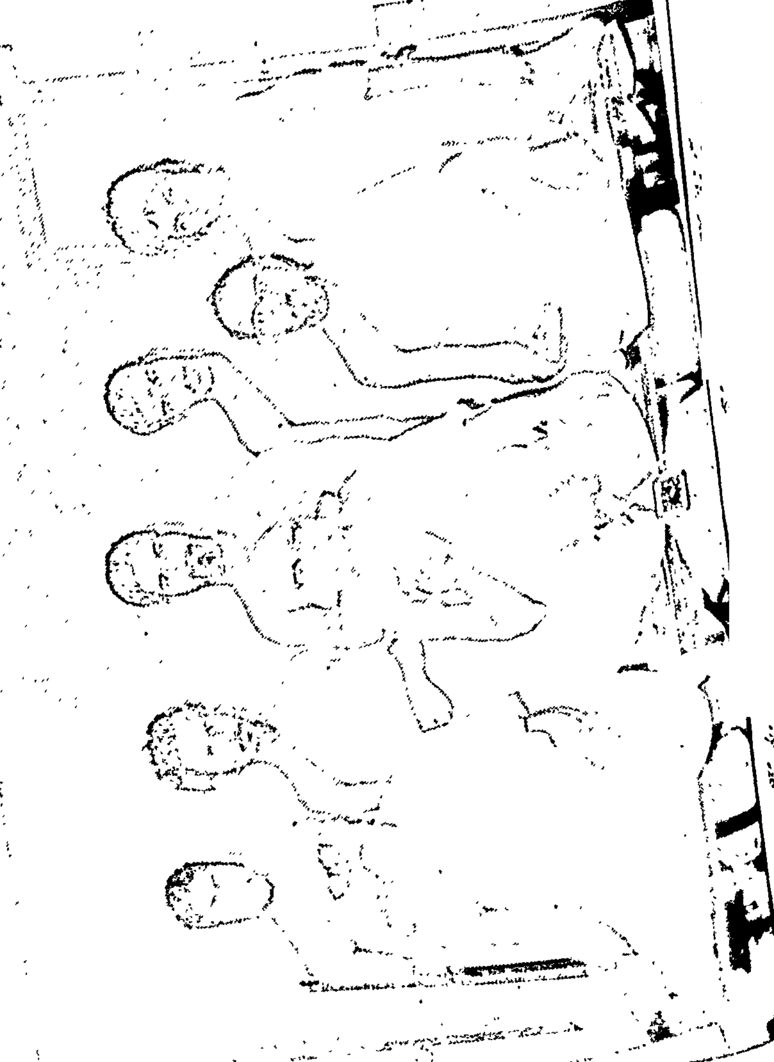
*

[અનુસંધાન પાનું ૨૭ મું]

પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્

વિજયભદ્રંકરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

જન્મભૂમિ

સત્તાલિપ્સુ હિટલર જેવા યોદ્ધાઓની જન્મભૂમિનું ા વર્ણન નથી, તેમજ નોબલ પારિતોષક પ્રાપ્ત કરનાર ાજેતાઓની માતૃભૂમિનું આમાં વૃત્તાન્ત નથી. અરે, શની સ્વાતંત્ર્યપ્રાપ્તિ માટે શહીદ થનારાઓની જનુભૂંમિની ા કથા નથી, પણ શ્રી અર્હંતશાસનને સમર્પિત અને આત્મ-ાાતંત્ર્યની સિદ્ધિ કાજે મહાન અભિયાન આદરનાર શત ેટલાં સંયમવીરોની જન્મભૂમિનું અત્રે આલેખન છે, કે ેના વાચનથી આત્મા અપૂર્વ આનંદની અનુભૂતિ પ્રાપ્ત કરશે.

જિજ્ઞાસા

'કવિકુલકિરીટ'ના લાડીલા નામથી શ્રી જિનશાસનમાં ાસિદ્ધિ પામેલા પૂજ્યપાદ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય-ાબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજાએ રચેલું. '**ભવિ ભાવે દેરાસર આવો**'–એ નામનું આબાલવૃદ્ધની જીભે ચઢેલું સ્તવન ગાતાં ાતાં, '**છાણી ગામનો રાજીઓ, નામે શાંતિ જિણંદ.**' -એ પાંચમી ગાથા ઉચ્ચારતાં જ મનમાં જિજ્ઞાસા જાગૃત થાય ે કે–આ ગામ ક્યાં આવ્યું? કયા જીલ્લામાં આવ્યું? અને કયા પ્રાન્તમાં આવ્યું?

નિર્દેશ

જે ભારતને શ્રી ઋષભદેવાદિ ચોવીશ જિનેન્દ્રદેવોએ ન્મી પવિત્ર કર્યો હતો, ભરતાદિ બાર ચક્રવર્તીઓએ

જન્મ ધારણ કરીને વિભૂષિત કર્યું હતું, તેમજ અચલ પ્રભૃતિ નવ બલદેવો, ત્રિપૃષ્ઠાદિ નવ વાસુદેવો અને અશ્વગ્રીવ વગેરે નવ પ્રતિવિષ્ણુઓએ જન્મીને અલંકૃત કર્યું હતું; તે ભારતના ગૂર્જર પ્રાન્તમાં જ્યાં જીવદયાપ્રતિપાલક પરમાર્હત શ્રી કુમારપાલ જેવા રાજવીઓએ રાજ્ય કર્યું હતું તથા જ્યાં ગૂર્જરની સંસ્કૃતિ અને સંસ્કારના આદ્યપ્રણેતા સાહિત્યગંગાના હિમાલય સમા પૂ. કલિકાલ સર્વજ્ઞ શ્રીમદ્ હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ. આદિ મહાપુરુષોનો જન્મ થયો હતો. અરે, જેનું વર્ણન કરતાં કવિઓની કાવ્યશક્તિઓ, પંડિતોની પાંડિત્યતા, ભાટચારણોની બિરુદાવલીઓ અને શક્રેન્દ્રની સહસ્ર જિહ્વાઓ અક્ષમ બને છે, તેવા પવિત્ર શ્રી શત્રુંજયગિરિથી ગૂર્જર પ્રાન્તની શોભા સવાઈ બની છે. આ ગૂર્જર પ્રાન્તમાં સયાજીરાવ મહારાજાની પૂર્વે આવેલ રાજધાની (વટપદ્ર) વડોદરા નગરથી ત્રણ માઈલ દૂર પુણ્યભૂમિ છાણી નગર આવેલું છે.

અપભ્રંશ

કોઈ પણ પ્રાન્ત, નગર કે ગામના ઈતિહાસનું જ્યારે અધ્યયન કરીએ, ત્યારે તેના સાહિત્યમાં, તેની બોલીમાં અને તેના નામમાં અપભ્રંશપણું થવાથી તે ટૂંકા થઈ ગયેલા જ્ઞાત થાય છે. જેમ કે–પાદલિપ્તપુરનું પાલીતાણા, વટપદ્રનું વડોદરા થયું, તેમ પ્રસ્તુત છાણી ગામનું થયેલું છે. વટપદ્ર નગર પ્રાચીન છે અને ત્યાં અનેક રાજેશ્વરોએ રાજ્ય કર્યા છે. રાજ્યના સંરક્ષણ માટે નજીકમાં છાવણી

નાખેલી તથા તેમાં હસ્તિઓ, અશ્વો, તેના પાલકો અને સૈનિકો પ્રચુર પ્રમાણમાં રહેતા હતા. તેની જરૂરિયાત પ્રમાણે દુકાનો કરીને વ્યાપારીઓ અને ખેડુતો નિવાસ કરતા હતા. આથી તે નિવાસભૂમિ છાવણી ગામ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામી હતી. પછી સમય જતાં છાવણી ગામનું અપભ્રંશ રૂપ છાણી થયું. આજે 'છાણી' ગુજરાતમાં પ્રસિદ્ધ છે અને તેના સ્ટેશનનું નામ 'છાયાપુરી' સંસ્કૃતમાં 'શ્રીકર' રૂપે પ્રસિદ્ધ છે. આજે પણ તે છાવણીના રહેઠાણો, દરવાજાઓ અને કિલ્લાના અવશેષો જર્જરિત રૂપે પ્રાચીનતાની સાક્ષી પૂરે છે.

છાણીમાં શ્રી જિનમંદિરની સ્થાપના

શ્રી 'સિદ્ધહેમ'ના પુણ્ય અભિધાનથી જગતમાં પ્રસિદ્ધ પામેલા વ્યાકરણમાં ગુજરાતના રાજેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહ અને રાજ્યગુરુ પૂ. શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યજી મ.નું નામ જોડાયેલું છે. તે સિદ્ધરાજ આમ તો સર્વ પ્રકારે સુખી હતો, પરન્તુ એક મોટું દુઃખ એ હતું કે–તેને પુત્ર ન હતો. પુત્ર વિનાના સંસારનું વર્ણન કરતાં એક કવિ કહે છે કે–

'ગોળ વિનાનો મોળો કંસાર, પુત્ર વિનાનો સુનો સંસાર.'

આ દુઃખથી સંતપ્ત બનેલા સિદ્ધરાજ જયસિંહે એક સમયે દૈવજ્ઞને પૂછ્યું કે–'મારી રાજ્યગાદી ઉપર કોણ આવશે?' જ્યોતિષના આધારે દૈવજ્ઞે કહ્યું કે– 'આપશ્રીની ગાદી ઉપર કુમારપાલ આવશે.' આ કથનથી ખિન્ન બનેલા સિદ્ધરાજે કુમારપાલને મારવા માટે સૈનિકોને આજ્ઞા ફરમાવી.

જન્મ ધારણ કરીને વિભૂષિત કર્યું હતું, તેમજ અચલ પ્રભૃતિ નવ બલદેવો, ત્રિપૃષ્ઠાદિ નવ વાસુદેવો અને અશ્વગ્રીવ વગેરે નવ પ્રતિવિષ્ણુઓએ જન્મીને અલંકૃત કર્યું હતું; તે ભારતના ગૂર્જર પ્રાન્તમાં જ્યાં જીવદયાપ્રતિપાલક પરમાર્હત શ્રી કુમારપાલ જેવા રાજવીઓએ રાજ્ય કર્યું હતું તથા જ્યાં ગૂર્જરની સંસ્કૃતિ અને સંસ્કારના આદ્યપ્રણેતા સાહિત્યગંગાના હિમાલય સમા પૂ. કલિકાલસર્વજ્ઞ શ્રીમદ્ હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ. આદિ મહાપુરુષોનો જન્મ થયો હતો. અરે, જેનું વર્ણન કરતાં કવિઓની કાવ્યશક્તિઓ, પંડિતોની પાંડિત્યતા, ભાટચારણોની બિરૂદાવલીઓ અને શક્રેન્દ્રની સહસ્ર જિહ્વાઓ અક્ષમ બને છે, તેવા પવિત્ર શ્રી શત્રુંજયગિરિથી ગૂર્જર પ્રાન્તની શોભા સવાઈ બની છે. આ ગૂર્જર પ્રાન્તમાં સયાજીરાવ મહારાજાની પૂર્વે આવેલ રાજધાની (વટપદ્ર) વડોદરા નગરથી ત્રણ માઈલ દૂર પુણ્યભૂમિ છાણી નગર આવેલું છે.

અપભ્રંશ

કોઈ પણ પ્રાન્ત, નગર કે ગામના ઈતિહાસનું જ્યારે અધ્યયન કરીએ, ત્યારે તેના સાહિત્યમાં, તેની બોલીમાં અને તેના નામમાં અપભ્રંશપણું થવાથી તે ટૂંકા થઈ ગયેલા જ્ઞાત થાય છે. જેમ કે—પાદલિપ્તપુરનું પાલીતાણા, વટપદ્રનું વડોદરા થયું, તેમ પ્રસ્તુત છાણી ગામનું થયેલું છે. વટપદ્ર નગર પ્રાચીન છે અને ત્યાં અનેક રાજેશ્વરોએ રાજ્ય કર્યા છે. રાજયના સંરક્ષણ માટે નજીકમાં છાવણી

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ક્રમે કરીને રાજ્યપ્રાપ્ત થતાં શ્રી કુમારપાલે પૂ. ગુરુદેવને વિનંતિપૂર્વક સ્વાગત રાજ્યસભામાં પ્રવેશ કરાવ્યો અને પ્રાર્થના કરી કે–' હે પ્રાણદાતા ! પૂ. ગુરુદેવ ! આપના ચરણે આ રાજ્ય ધરું છું, માટે તેનો આપ સ્વીકાર કરીને મને કૃતાર્થ કરો.'

પૂ. ગુરુદેવે સૂચવ્યું કે–' હે કુમારપાલ રાજેશ્વર ! અમે તો સંસારનો પરિત્યાગ કર્યો છે, માટે અમારે રાજ્યની જરૂર નથી. પરંતુ તમો જૈન ધર્મમાં શ્રદ્ધાવાન બનો અને રાજ્યને ત્રિભુવનના અલંકાર સમા જિનાલયોથી ભૂષિત કરો. આ જ મારી શુભેચ્છા છે.'

શ્રી કુમારપાલે પૂ. ગુરુદેવની આ અમૃતમયી ઇચ્છા જાણીને મહા ભિષ્મપ્રતિજ્ઞા કરી કે–' મારે ભારતની પૃથ્વીને જિનાલયોથી મંડિત બનાવવી.' આ પ્રતિજ્ઞાથી તેઓએ સહસ્ર ગામો શ્રી જિનમંદિરોથી અલંકૃત બનાવ્યા. છાણી ગામમાં પણ શ્રી કુમારપાલ મહારાજાએ નાનું પણ બે માળનું ભવ્ય શ્રી જિનમંદિર બનાવીને, તેમાં મૂલનાયક તરીકે ત્રિગડા સહિત શ્રી શીતલનાથ પ્રભુની અને ઉપરના માળમાં ત્રિગડા સહિત શ્રી શાન્તિનાથ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. આ શ્રી જિનપ્રતિમાઓ પ્રાયઃ સંપ્રતિ મહારાજાની ભરાવેલી છે. આજે પણ તે પ્રાચીન જિનાલયના પત્થરો અને અવશેષો જોવા મળે છે.

પુણ્યપુરુષના પદાર્પણથી ધન્ય બનેલું છાણી ગામ

ઉન્મુક્ત પ્રતિભાના ધારક, પ્રગલ્ભ પ્રજ્ઞાવાન, નવ્ય

જન્મ ધારણ કરીને વિભૂષિત કર્યું હતું,
પ્રભૃતિ નવ બલદેવો, ત્રિપૃષ્ઠાદિ નવ વાસુદેવો
ગ્રીવ વગેરે નવ પ્રતિવિષ્ણુઓએ જન્મીને
હતું; તે ભારતના ગૂર્જર પ્રાન્તમાં જ્યાં છત્ર
પરમાર્હત શ્રી કુમારપાલ જેવા રાજવીઓએ
હતું તથા જ્યાં ગૂર્જરની સંસ્કૃતિ અને
આદ્યપ્રણેતા સાહિત્યગંગાના હિમાલય સમા
સર્વજ્ઞ શ્રીમદ્ હેમચંદ્રસૂરીશ્વરજી મ. આદિ
જન્મ થયો હતો. અરે, જેનું વર્ણન કર
કાવ્યશક્તિઓ, પંડિતોની પાંડિત્યતા, ભાટચાર
વલીઓ અને શક્રેન્દ્રની સહસ્ર જિહ્વાઓ અ
તેવા પવિત્ર શ્રી શત્રુંજયગિરિથી ગૂર્જર પ્ર
સવાઈ બની છે. આ ગૂર્જર પ્રાન્તમાં સયાજીરા
પૂર્વે આવેલ રાજધાની (વટપદ્ર) વડોદરા નગર
દૂર પુણ્યભૂમિ છાણી નગર આવેલું છે.

અપભ્રંશ

કોઈ પણ પ્રાન્ત, નગર કે ગામના ઈતિ
અધ્યયન કરીએ, ત્યારે તેના સાહિત્યમાં,
અને તેના નામમાં અપભ્રંશપણું થવાથી
ગયેલા જ્ઞાત થાય છે. જેમ કે—પાદલિપ્તપુરનું
વટપદ્રનું વડોદરા થયું, તેમ પ્રસ્તુત છાણી
છે. વટપદ્ર નગર પ્રાચીન છે અને ત્યાં અનેક
રાજ્ય કર્યા છે. રાજ્યના સંરક્ષણ માટે નગ

વિચારવા લાગ્યા કે-આ સુશ્રાવિકાએ મારામાં વ્યાપ્ત થયેલો પાંડિત્યનો મદ ઉતાર્યો છે, માટે વાસ્તવિક તે મારી ગુરુણી છે. આમ પશ્ચાત્તાપના પાવકથી જલતા પૂ. ગુરુદેવે સ્થાપનાજી ઉપરથી વિજયાવલ્લીઓ ઉતારી દીધી. આ દંતકથા પ્રચલિત છે.

સ્વર્ણિમ સ્વપ્ન

કોઈ પણ તીર્થનો વિકાસ, વિસ્તાર, પ્રભાવ યા શ્રી જિનમૂર્તિનું ભૂમિમાંથી કે તલઘરમાંથી પ્રકટીકરણ કરવા માટે અધિષ્ટાયક દેવો કોઈક ભાગ્યશાળીને સ્વપ્ન આપે છે. જેમ કે—શ્રી ભાંડુકજી તીર્થના પ્રકટીકરણમાં અંતરિક્ષજીના મુનિમને બધી વિગત સ્વપ્નમાં આપી હતી. શ્રી પરોલી તીર્થના વિકાસ અને પ્રકટીકરણ માટે પણ દેવે સ્વપ્ન દેખાડ્યું હતું. આ સ્વપ્નની દંતકથા ત્રણ સો વર્ષ પૂર્વની છે.

કાણી ગામ છે. ત્યાં શ્રી તલકચંદ શેઠ રહે. તેમને એક રાત્રિએ નિદ્રામાં સ્વપ્ન આવે છે. તે સ્વપ્નમાં શ્રી જિન-મૂર્તિના દર્શન કરે છે અને હાથ જોડીને પ્રાર્થના કરે છે કે—'હે ત્રૈલોક્યનાથ! આપ ક્યાં બિરાજો છો?'

અધિષ્ટાયક દેવ જવાબ આપે છે કે—'શેઠજી! પરોલી નજીક માટીની ખાણ છે. તેમાં આ પ્રતિમા છે. માટે તું જાગૃત થા અને મૂર્તિને પ્રગટ કર!'

પ્રભાત થયું અને શેઠ જાગૃત થયા. પ્રાતઃકાર્ય પૂર્ણ કરીને અધિષ્ટાયક દેવના કથન પ્રમાણે શેઠ પરોલી નજીક

[illegible] શ્રી જિનમંદિરના

છાણીની [illegible] શ્રી

તેમને [illegible] ગયા.

[illegible] શ્રી જિનમંદિર

તેમ આનંદ [illegible] શ્રી [illegible]

દર્શનની [illegible] આનંદની [illegible]

શેઠ [illegible] ગામમાં [illegible] શ્રી જિનમંદિર [illegible] તીર્થ

તેમાં પ્રભુમૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. [illegible] શ્રી

તરીકે પ્રસિદ્ધ છે.

આ તીર્થના વિકાસ માટે [illegible] માટે શ્રી નાથાભાઈ શેઠે પણ પ્રયત્ન કરીને ધર્મશાળા બંધાવી હતી.

પાંચ જિનાલયો

પ્રાચીનકાળથી છાણી ગામ અનેક પુણ્યપુરુષોના પાદસ્પર્શથી પવિત્ર બનતું આવ્યું છે, એમ પ્રાચીન તીર્થમાળાઓથી જ્ઞાત થાય છે.

પૂ. આચાર્યદેવ શ્રી પુણ્યસાગરસૂરિજી મહારાજના શિષ્યરત્ન પૂ. મહોપાધ્યાય શ્રી જ્ઞાનસાગરજી મહારાજ [illegible] છાણીમાં પધાર્યા હતા, જેની નોંધ પોતે રચેલ તીર્થમ[illegible] કરી છે.

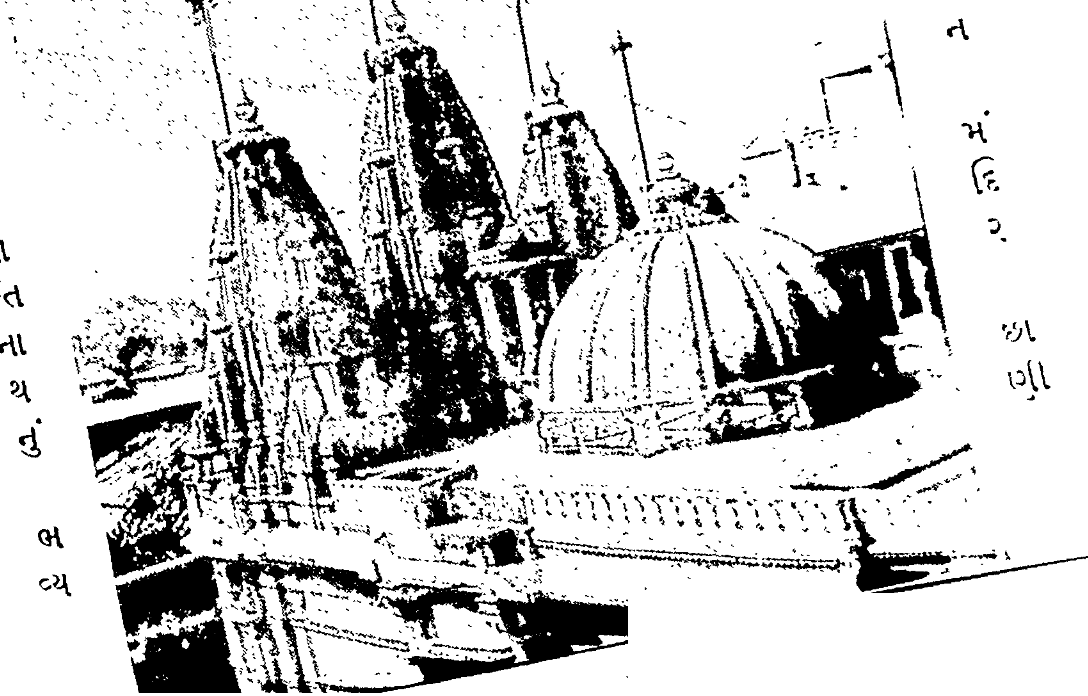
'ખેડા વસુ મહી ઉતરીય, રહ્યા છાણી ગામ માંહી.'

ખેડા ગામથી વસુ (હાલ વસો) આવ્યા. ત્યાંથી [illegible] (મહીસાગર) નદી ઉતરીને છાણી ગામમાં રહ્યા. આ પ્ર[illegible] ઉલ્લેખ કર્યો છે.

પૂ. સ્વ. મુનિવર્ય

શ્રી પ્રભાવવિજયજી મહારાજ

શ્રી શાન્તિનાથનું ભવ્ય

ન મંદિર. છાણી

મહત્ત્વની વાત તો આ જ પૂ. પાઠકપ્રવરે રચેલા રાસમાં ફીકાના પુત્ર કચરાશાએ કાઢેલ છ'રી પાળતા સંઘના વૃત્તાન્તમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે. (આ રાસનો રચનાકાળ વિ. સં. ૧૮૨૧ છે. આ રાસ શ્રી વિજયલક્ષ્મી-ધર્મ જ્ઞાનમંદિર, બેલનગંજ, આગરાના ભંડારમાં છે.)

ઢાળ-૩

(સુભદ્રાની દેશી.)

વ્હોડરેથી સંઘ ઉપડ્યો, છાણી ગામે જાય;
દહેરો શાંતિ જિણંદનો, બીજા ચ્યાર કહાય.
ધન ધન સંઘવી જનમને, કહે સહુ નર-નારી. (આંકણી) ૧.
ગોલ તણી લહેણી કરે, સા હીરા કપૂર;
બીજી ગાંધી નથુ તણી, ભાર્યા લક્ષ્મી સનૂર. ૨.

ભાવાર્થ-કચરાશાનો સંઘ વ્હોડરેથી છાણી આવ્યો. ત્યાં શ્રી શાંતિનાથનું જિનાલય તેમજ બીજા ચાર જિનાલયો જુહાર્યાં. સર્વે નર-નારીઓ સંઘવીજીના જનમને ધન્ય ધન્ય કહેતા હતા. શા. હીરા કપૂરે ત્યાં ગોળની લ્હાણી કરી અને બીજી લ્હાણી ગાંધી નથુભાઈનાં ધર્મપત્ની લક્ષ્મી બેને કરી હતી.

આ ઉપરથી એક મહત્ત્વની વાત પ્રાપ્ત થાય છે કે-છાણી ગામમાં વિ. સં. ૧૮૨૧માં શ્રી શાંતિનાથ જિનાલય સહિત પાંચ શ્રી જિનમંદિરો શોભતા હતા અને છ'રી પાળતા સંઘોના શુભાગમનો થતાં હતાં.

[illegible]

[illegible] ... કરી અને તે ... કરી ... [illegible]
નિવાસીઓ ... તરીકે ... ગણાય છે. [illegible]

પ્રાણપ્રતિષ્ઠા

'વિષમકાલે જિનબિમ્બ જિનાગમ, ભવિયણકું આધાર.'

આજે ઘણા પ્રદેશોમાં જૈનોની વસ્તી નથી, તો પણ
... પ્રદેશોમાં જૈની વસ્તી ... પ્રદેશોમાં ... મળી આવે છે.
પૂર્વે શ્રી જૈનશાસનની જ્યોતિ ... શ્રી જિનબિમ્બો મળી આવે છે ... સ્થિતિમાં
હશે? કે તેના પ્રતીક રૂપ શ્રી જિનબિમ્બો ... નાશ પામી ગયા ... અને
અનેક શાસ્ત્રો કાળબળે નાશ ... શ્રી જિનબિમ્બોના દર્શનથી અને
તારાજ થઈ ગયા, પરંતુ શ્રી જિનબિમ્બોના ... સમ્યક્ત્વની શુદ્ધિ
ભવ્યાત્માઓ બોધિબીજની પ્રાપ્તિ–સમ્યક્ત્વની ... પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કર
છે. જૈનો શ્રી જિનેશ્વરદેવની મૂર્તિમાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા ... ભક્તિ–ઉપાસના
તેને શ્રી જિનેશ્વરદેવ માની, તેની ભક્તિ–ઉપાસના
મુક્તિની નજીક આવે છે.

છાણીના શ્રીસંઘે પણ વિ. સં. ૧૮૭૭માં
ત્સવપૂર્વક શ્રી જિનબિમ્બોની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કરવી હ

હકીકત બાબુના જિનબિંબોના શિલાલેખો દ્વારા જાણવા મળેલ છે.

શ્રી વિમળ પાર્શ્વનાથ જિનાલય

શ્રીસંઘે એક નાનું મંદિર બંધાવ્યું હતું અને તેમાં વિ. સં. ૧૯૯૩માં શ્રી વિમલ પાર્શ્વનાથની ત્રિગડા સહિત પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. નવાઈની વાત તો એ છે કે—આ શ્રી વિમલ પાર્શ્વનાથનું નામ શ્રી પાર્શ્વનાથના કોઈ પણ છંદમાં કે સ્તવનમાં જોવામાં આવતું નથી.

શ્રી કુંથુનાથ જિનાયતન

' કમલ જૈસા તેરા મુખડા, દેખા છાયાપુરી માંહી. '

—પૂ. શ્રી લબ્ધિસૂરીશ્વરજી મ.

જેમ પ્રાણીઓને પ્રાણવાયુ અને જળ વગર ચાલતું નથી, તેમ શ્રાવકોને પ્રતિદિન પ્રતિમાના દર્શન વિના ચાલતું નથી. જ્યાં શ્રાવકોના ચાર કે પાંચ ઘરો હશે, ત્યાં પણ રમ્ય અને ભવ્ય જિનાલય શોભતું હશે. શ્રાવકોની પરમ ભક્તિનું આ પ્રતીક છે.

છાણી ગામમાં કોઠારી ફળિયું છે, કે જે મોટા ચૈત્યથી દૂર છે અને ત્યાં શ્રાવકોના ૭-૮ ઘરો હતાં અને તેથી દર્શન કરવા આવવાની અગવડતા હતી. આથી એક ભક્તિશાળી સુશ્રાવક શ્રી બાપુલાલ શીવલાલે બે માળનું નાનું પણ રમણીય જિનાલય બનાવરાવીને, તેમાં વિ. સં. ૧૯૮૪ના શ્રા. સુ. ૫ ને શુક્રવારે શ્રી કુંથુનાથ ભગવાનની

ત્રિગડા સહિત અને બીજે ગાળે માતુના ગૌમુખજીની
પ્રતિષ્ઠા કરાવીને, પોતાની પુણ્યવંતી લક્ષ્મીનો સદુપયોગ
કર્યો હતો.

નૂતન ભવ્ય જિનાલય

અર્વાચીન-પ્રાચીન, સ્થલ-જલ, શહેર ત્યાં સ્મ
અને સ્મશાન ત્યાં શહેર. આ પ્રમાણે કાળચિત્રકાર રે
પીંછી વડે ચિતર્યા જ કરે છે. છાણી ગામના જિનાલયને
પણ કાળચિત્રકારે પ્રાચીન બનાવી દીધું.

સંસારાટવીમાં સાર્થવાહ રૂપ, ભવોદધિમાં પ્રવહણભ
અને અશરણને શરણસ્વરૂપ જિનાલયની જીર્ણતાને જોઇ
શ્રીસંઘ બહુજ ચિન્તિત બન્યો. પ્રાન્તે નૂતન જિનાલય
ાવરાવવા માટે શ્રીસંઘ ઉત્સાહવંત થયો. શિલ્પીએ.
લાવ્યા અને શ્રી નાથાભાઈ વકીલના નેતૃત્વમાં શ્રીસંઘે
ી ભોયણી તીર્થના જિનાલય જેવું ભવ્ય અને સ
જિનભવનનું નિર્માણ કર્યું.

જિનાલયની રચના

જિનાલયની રચના જેટલી રમણીય છે, તેટલ
મોહક અને પ્રેરક છે.

જગતમાં સર્વશ્રેષ્ઠ શ્રી પંચપરમેષ્ઠિઓ જ છે. તે
પ્રતીક રૂપે જ પાંચ ગર્ભગૃહોનું નિર્માણ કર્યું ન હો
સમ્યગ્દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર-આ ત્રણ જ જાણે માન

ર્ધ્વગમન કરાવે. તેના સૂચન રૂપે જ જાણે ત્રણ શિખરોનું ર્જન ન કર્યું હોય! અર્ધગોળાકાર ગુંબજ જાણે પ્રેરણા રી રહ્યો હતો કે-તમારૂં સ્થાન આ નથી પણ સિદ્ધ-શેલા છે! સ્થંભો ઉપર નૃત્ય કરતી કંડારેલી પુતળીઓ, જાણે દેવવિમાનમાં રહેલી દેવીઓ પ્રભુભક્તિમાં મગ્ન બની નૃત્ય ન કરતી હોય, એવી શોભી રહી છે!

અરે, ઘણું શું કહું? આ જિનાલય જ જાણે દેવ-વિમાન જેવું રમણીય અને મનોહર છે, કે જ્યાં ઘણી વાર દેવો આવીને નૃત્ય અને વાજિંત્ર સાથે ભક્તિ કરે છે! જેના મધુર નાદો ઘણા ભાગ્યશાળીઓએ પ્રત્યક્ષ સાંભળ્યા છે. જિનાલયની વિશાળતા અને ભવ્યતા એવી સુંદર છે કે-વડોદરા તેમજ આજુબાજુના ગામોમાંથી ઘણા ભાવિકો તેના દર્શનાર્થે આવે છે.

પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ

જેમ જલ વગર જલાશય, પુષ્પ વિના ઉદ્યાન અને રાજા વિના રાજ્યપ્રાસાદ શોભતાં નથી, તેમ શ્રી શ્રી જિનેશ્વરદેવ વિના જિનાલય શોભતું નથી. આ પ્રમાણે વિચાર કરતાં શ્રીસંઘે શ્રી જિન્શ્વરદેવોની પ્રતિષ્ઠા માટે એક અપૂર્વ મહોત્સવનું આયોજન કર્યું. તેમાં એક જ ઉદારવંત મહાનુભાવ સુશ્રાવક શ્રી કીલાભાઇ પાનાચંદે રૂા. ૬૦૦૦ થી રૂા. ૧૦૦૦૦નો ખર્ચ કરીને વિ. સં. ૧૯૫૧ના મહા વદ ૬ ને દિવસે સ્વહસ્તે મૂળનાયક શ્રી શાંતિનાથ ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી.

મંદિરમાં બિરાજિત પ્રતિમાઓ

મૂળનાયકજી શ્રી શાંતિનાથજી ત્રિગડા સહિત. પાટ પીઠમાં વિહરમાન શ્રી સીમંધરસ્વામીજી. જમણી બાજુ શ્રી ઋષભદેવસ્વામીની સુંદર પ્રતિમા. જમણી બાજુના ગ ગૃહમાં શ્રી શાંતિનાથજી ત્રિગડા સહિત. ડાબી બાજુમા જમણી બાજુના જેવી જ શ્રી આદિનાથજીની પ્રતિમા. ડાબી બાજુના ગર્ભગૃહમાં શ્રી શીતલનાથજી ત્રિગડા સહિત. બાજુ ગોખલામાં શ્રી સંકટિયા પાર્શ્વનાથની લઘુ પ્રતિમા, તે સ્ફટિક રત્નની ત્રણ ભવ્ય મૂર્તિઓ શોભે છે.

ચમત્કારિક ઘટના

શ્રી શાંતિનાથજીની બે બાજુમાં શ્રી ઋષભદેવજીની બે ભવ્ય પ્રતિમાઓ શોભે છે.

આ બે પ્રતિમાઓ રોહિડા પાસેના એક ગામ મળી હતી. તેને લેવા માટે છાણીનો શ્રીસંઘ ત્યાં ગયા હતો. તે સમયે રોહિડાનો શ્રીસંઘ પણ તે પ્રતિમાઓ લઈ જવા માટે ત્યાં આવ્યો હતો. બંને શ્રીસંઘમાં બે ભવ્ય પ્રતિમાઓ લઈ જવાની સ્પર્ધા થઈ. આથી અનુભવજ્ઞ વૃદ્ધ શ્રાવકે ન્યાય આપ્યો કે–તમે બન્ને શ્રી આ બે પ્રતિમાઓને બળદ વિનાના ગાડામાં પધરાવે ગાડું જે દિશામાં જાય, તે દિશાના ગામમાં શ્રી મૂર્તિઓ લઈ જવી. આ પ્રમાણે નક્કી થતાં, છાણી દિશામાં ચમત્કારથી ગાડું ચાલ્યું અને તેથી ન

મુગલ છાણીના શ્રીસંઘને તે બે અન્ય પ્રતિમાઓની પ્રાપ્તિ થઈ. આ પ્રમાણેની દંતકથા વૃદ્ધ પુરુષોના મુખેથી સાંભળવામાં આવેલી છે.

જ્ઞાનમંદિર

'જ્ઞાન સમો નહીં સાથી, જ્ઞાનો ભુવનદીપક વ્યવહાર.'

ભક્ષ્ય કે અભક્ષ્ય, હિત કે અહિત, ધર્મ કે અધર્મ અને હેય કે શ્રેય—એ સર્વનો ઇતિહાસમાં ભટકતાં જીવોને સત્ય માર્ગે પ્રકાશનાર શ્રુતજ્ઞાન દીપક જેવું ગણાય છે. આ શ્રુતજ્ઞાનના સંરક્ષણ અર્થે પ્રાચીનકાળથી જ્ઞાનભક્ત શ્રાવકો મોટા જ્ઞાનભંડારો બનાવતા હતા. પેથડશા, સંગ્રામ સોની, કુમારપાળ મહારાજ, વસ્તુપાલ અમાત્ય વગેરેએ જેસલમેર, પાટણ, અમદાવાદ, ખંભાત, ભરૂચ, સીરોહી આદિ નગરોમાં જ્ઞાનભંડારો બંધાવીને શ્રુતજ્ઞાનની ભક્તિ કરી હતી.

છાણીના શ્રીસંઘે વકીલ નાથાભાઈના નેતૃત્વમાં એક સુંદર અને શોભનીક જ્ઞાનમંદિર બનાવ્યું હતું અને તેનું ઉદ્‌ઘાટન વિ. સં. ૧૯૮૯માં વડોદરા સ્ટેટના રાજેશ્વર શ્રી સયાજીરાવ ગાયકવાડના વરદ હસ્તે થયું હતું. તે સમયે પૂ. આચાર્ય શ્રી આનંદસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજે શ્રી સયાજીરાવ ગાયકવાડને સદુપદેશ આપ્યો હતો. આ પ્રસંગે શેઠ શ્રી હીરાભાઈ માનચંદે યથોચિત લાભ ઉઠાવીને જ્ઞાનસેવા કરી હતી.

ગતાં થોડા સમયમાં ભવ્ય ઉપાશ્રય આરાધકો માટે
ૉભી ઉઠયો.

શ્રાવિકાઓને આરાધના માટે અને વિહાર કરતાં
ધારતાં પૂ. સાધ્વીઓના નિવાસ માટે પ્રાચીન શ્રાવિકાઓનો
ેક પ્રાચીન ઉપાશ્રય છે. અને તેમાં અધિષ્ટાયક યક્ષ
ાણિભદ્રની સ્થાપના છે. તેની બાજુમાં એક નાનો ઉપાશ્રય
ૈયાર કરાવવામાં આવ્યો અને તેનું નામ 'છબલબાઈ જૈન
પૌષધશાળા' રાખવામાં આવ્યું.

શ્રી પાર્શ્વનાથ મંદિર

જેમ મેરુગિરિની આજુબાજુ સૂર્ય–ચંદ્ર શોભે છે, તેમ શ્રી શાંતિનાથજીના ભવ્ય મંદિરની આજુબાજુ શ્રી પાર્શ્વનાથ અને શ્રી મહાવીરસ્વામીના લઘુ મંદિરો શોભે છે.

શ્રી મહાવીરસ્વામી મંદિર

શ્રીસંઘે શ્રી સાકરચંદ દલપતભાઈની નેતાગિરિમાં સંગેમરમરના શ્વેત પાષાણમાંથી અતિ રમણીય અને મનોહર ધવલ મંદિર બનાવ્યું. તેનો પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ પણ શ્રીસંઘે ઉદાર દિલે પૂ. મુનિ શ્રી ચંદ્રશેખરવિજયજી મ.ની નિશ્રામાં વિ. સં. ૨૦૨૦માં કર્યો હતો. પ્રભુ શ્રી મહાવીરસ્વામીની પ્રતિષ્ઠા શ્રી ચુનીલાલ માણેકલાલનાં ગં.સ્વ. ધર્મપત્ની ગજરાબેને રૂા. ૬૦૦૧) ની બોલી બોલીને કરી હતી.

શ્રી લબ્ધિ–ભુવન જૈન સાહિત્ય સદન

પૂ. આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયભુવનતિલકસૂરીશ્વરજી

લ હતા. તેઓશ્રી અનેક ગ્રંથભંડારોના ઉદ્ધારક, હસ્તલિખિત તોના સંશોધક તેમજ અનેક શાસ્ત્રોના સંપાદક હતા.

પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરીશ્વરજી મ.

જેમ જ્યોતથી જ્યોત જલે અને શાખાથી શાખા પ્રગટે, તેમ પૂ. ગુરુદેવ શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરીશ્વરજી મહારાજની પુનિત પ્રવ્રજ્યાના પ્રદીપથી પૂ. પરમ ગુરુદેવ શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજના સમુદાયમાં અનેક સંયમદીપકો પ્રગટ્યા.

આપશ્રી શ્રી જિનશાસનના ગગનમાં ચમકતા સૂર્ય છો! છાણી ગામના શણગાર છો! પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરિજી મહારાજના પ્રભાવક પટ્ટધર છો! આપનું વ્યક્તિત્વ ચમકદાર હીરા જેવું છે! કોઈ પણ પાસું એવું નહિ હોય, કે જેમાં આપની પ્રતિભાનું પ્રતીક ન હોય! આપશ્રીએ પ્રવચનપટુતાથી હજારો માનવોને ધર્મનો રંગ લગાડ્યો!; કવિત્વશક્તિથી અનેક કાવ્યો રચીને ભક્તોને ભક્તિનો રંગ કરાવ્યો!; ઇતિહાસજ્ઞતાથી અનેક ઐતિહાસિક પ્રબંધો રચ્યા!; પ્રભાવક પ્રેરણાશક્તિથી અનેક નગરોમાં ઉપધાનો, અંજનશલાકાઓ, જિનાલયો, તીર્થોદ્ધાર, જ્ઞાનાલયોનું નિર્માણ આદિ અનેક શાસનોન્નતિના કાર્યો કરાવ્યાં. વળી અમ જેવા અનેક ભવ્યજીવોના ઉદ્ધારમાં આપે પ્રેરણામૃતનાં પાન કરાવ્યા. હે કરૂણાનિધિ ગુરુદેવ! આપશ્રી ચિરકાલ સુધી શ્રી જિનશાસનની પ્રભાવના પ્રસારો એ જ

મહારાજની જન્મભૂમિ હોઈ, તેઓશ્રીની સ્મૃતિ નિમિત્તે તેઓશ્રીના ભક્તો તરફથી એક સુંદર, સુઘડ અને અદ્યતન ઢબનું આલિશાન મકાન, શ્રી જ્ઞાનમંદિરની બાજુમાં નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે. તેનું ઉદ્ઘાટન બારસખાતી, અમલનેર વાસ્તવ્ય સુશ્રાવક શ્રી નેમિચંદ ગીશીલાલના હસ્તે ભવ્ય મહોત્સવપૂર્વક પૂ.પં. શ્રી ભદ્રંકરવિજયજી ગણિવરની (હાલ પૂ આચાર્ય શ્રી ભદ્રંકરસૂરીશ્વરજી મ.ની) નિશ્રામાં વિ. સં. ૨૦૧૭માં કરવામાં આવ્યું હતું. તેમાં લગભગ પાંચ હજાર ગ્રંથો-પુસ્તકોની જ્ઞાનસરિતા વહી રહી છે.

स्याद्वादीशस्य तीर्थं जगति शिवकरं शाश्वतो वर्धयन्ति ।

પર્વતો ઘણા જ હોય, પણ માણિક્ય તો કોઈક પર્વતમાંથી જ પ્રાપ્ત થાય! હસ્તિઓ તો બહુ જ હોય, પણ કોઈક ગજરાજના ગંડસ્થલમાં જ મૌક્તિકનો પ્રાદુર્ભાવ થાય! વનો તો ઘણા જ હોય છે, પણ કોઈક વિરલ વન જ હોય છે, કે જ્યાં શીતલતાદાયક ચંદનનો પાક થાય છે! નગરો તો ઘણા હોય અને ત્યાં હજારો માનવો જન્મ ધારણ કરે, પણ કોઈક એવું પુનિત નગર હોય છે, કે જ્યાં મુનિસત્તમોનો જન્મ થાય છે.

છાણી નગર આવું જ પુણ્યવંતુ નગર છે, કે જ્યાં એક સો જેટલાં ભાઈ-બ્હેનોએ સંયમવીર બનીને પોતાની ભૂમિને તીર્થ જેવું પવિત્ર ધામ બનાવ્યું છે.

પૂ. મુનિ શ્રી ચતુરવિજયજી મહારાજ

તેઓશ્રી પૂ મુનિ શ્રી કાન્તિવિજયજી પ્રવર્તકના શિષ્ય-

રત્ન હતા. તેઓશ્રી અનેક ગ્રંથભંડારોના ઉદ્ધારક, હસ્તલિખિત ગ્રંથોના સંશોધક તેમજ અનેક શાસ્ત્રોના સંપાદક હતા.

પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરીશ્વરજી મ.

જેમ જ્યોતથી જ્યોત જલે અને શાખાથી શાખા પ્રગટે, તેમ પૂ. ગુરુદેવ શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરીશ્વરજી મહારાજની પુનિત પ્રવજ્યાના પ્રદીપથી પૂ. પરમ ગુરુદેવ શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજના સમુદાયમાં અનેક સંયમદીપકો પ્રગટયા.

આપશ્રી શ્રી જિનશાસનના ગગનમાં ચમકતા સૂર્ય છો! છાણી ગામના શણગાર છો! પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરિજી મહારાજના પ્રભાવક પટ્ટધર છો! આપનું વ્યક્તિત્વ ચમકદાર હીરા જેવું છે! કોઈ પણ પાસુ એવું નહિ હોય, કે જેમાં આપની પ્રતિભાનું પ્રતીક ન હોય! આપશ્રીએ પ્રવચનપટુતાથી હજારો માનવોને ધર્મનો રંગ લગાડયો!; કવિત્વશક્તિથી અનેક કાવ્યો રચીને ભક્તોને ભક્તિનો રંગ કરાવ્યો!; ઇતિહાસજ્ઞતાથી અનેક ઐતિહાસિક ગ્રંથો રચ્યા!; પ્રભાવક પ્રેરણાશક્તિથી અનેક નગરોમાં ઉપધાનો, અંજનશલાકાઓ, જિનાલયો, તીર્થોદ્ધાર, જ્ઞાનાલયોનું નિર્માણ આદિ અનેક શાસનોન્નતિના કાર્યો કરાવ્યાં. વળી અમ જેવા અનેક ભવ્યજીવોના ઉદ્ધારમાં આપે પ્રેરણામૃતનાં પાન કરાવ્યા. હે કરૂણાનિધિ ગુરુદેવ! આપશ્રી ચિરકાલ સુધી શ્રી જિનશાસનની પ્રભાવના પ્રસારો એ જ અન્તરની અભિલાષા.

પૂ. આચાર્ય શ્રી વિક્રમસૂરીશ્વરજી મહારાજ

આપશ્રી ન્યાયશાસ્ત્રના જ્ઞાતા છો !, બહુશ્રુત વિદ્વાન છો !, વ્યાખ્યાનશક્તિમાં વિચક્ષણ છો !, જૈનધર્મના જ્યોતિર્ધર છો અને છાણી નગરના મંડન છો ! દીર્ઘકાળ સુધી આપશ્રી જૈન ધર્મની જ્યોતિ જગતમાં જલતી રાખો, એ જ અન્તરની પ્રાર્થના.

પૂ. આચાર્ય શ્રી નવીનસૂરીશ્વરજી મહારાજ

આપશ્રીના વ્યક્તિત્વમાં વિદ્વતાની ઝલક છે !, પ્રશાન્તતાની મ્હેંક છે અને તપસ્યાની તેજસ્વીતા છે. વળી આપશ્રી ભવ્ય જીવોને તારવાની ઉત્કટ તમન્નાથી વિકટ પ્રદેશોમાં વિહાર કરી ધર્મોપદેશનું દાન કરો છો. ચિરકાળ પર્યંત આપશ્રી શાસનપતાકા વિશ્વમાં ફરકાવો, એ જ ભાવપૂર્વકની મનોકામના.

પૂ. આચાર્ય શ્રી ભદ્રંકરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

આપશ્રી ગિર્વાણ ભાષાના પ્રકાન્ડ પંડિત છો. આપશ્રીએ અનેક બત્રીશીઓ, અષ્ટકો આદિ વિદ્વદ્જનપ્રિય રચના કરી છે !, આપશ્રી અનેક ગ્રંથોના અનુવાદક તેમજ સંપાદક છો !, અનેક વિકટ પ્રદેશોમાં વિહાર કરી શાસનસેવા કરવા માટે સદા તત્પર છો !, છાણી ગામના આભૂષણ રૂપ છો ! અને મારા વિદ્યાગુરુ તેમજ ગુરુમહ છો ! આપશ્રી ચિરકાળ સુધી દીર્ઘાયુ બની જગતમાં જૈન ધર્મની અનુપમ પ્રભાવના કરો, એજ એક સદાની શુભ કામના.

જે મહાપુરુષો છાણી ગામમાં જન્મધારણ કરીને પ્રવ્રજિત બન્યા, તે મહાપુરુષોની અભિધાન શ્રેણિ.

અં. નં.	નામ	જન્મ સં.	દીક્ષા સં.	ગુરુદેવનું નામ
૧	પૂ.આ. શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરિજી મ.	૧૯૬૨	૧૯૭૮	પૂ.આ. શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરિજી મ.
૨	પૂ.આ. શ્રી વિજયવિક્રમસૂરિજી મ.	૧૯૭૨	૧૯૮૬	” ”
૩	પૂ.આ. શ્રી વિજયનવીનસૂરિજી મ.	૧૯૬૨	૧૯૮૨	” ”
૪	પૂ.આ. શ્રી વિજયભદ્રંકરસૂરિજી મ.	૧૯૭૩	૧૯૮૯	પૂ.આ.શ્રીવિજયભુવનતિલકસૂરિજી મ.
૫	પૂ.મુનિ શ્રી જિનભદ્રવિજયજી મ.	૧૯૭૮	૧૯૯૭	પૂ. આ. શ્રી વિજયવિક્રમસૂરિજી મ.
૬	” ” અરૂણપ્રભવિજયજી મ.	૧૯૭૮	૨૦૦૧	પૂ આ. શ્રી વિજયભદ્રંકરસૂરિજી મ.
૭	” ” અશોકવિજયજી મ.	૧૯૮૨	૨૦૦૧	પૂ. આ.શ્રીવિજયભુવનતિલકસૂરિજી મ.
૮	” ” અભયવિજયજી મ.	૧૯૮૪	૨૦૦૧	” ”
૯	” ” હેમપ્રભવિજયજી મ.	૧૯૫૩	૨૦૦૨	” ”
૧૦	” ” પુણ્યવિજયજી મ.	૧૯૮૭	૨૦૦૪	પૂ.આ.શ્રી વિજયભદ્રંકરસૂરિજી મ.
૧૧	” ” અમરસેનવિજયજી મ.	૧૯૯૩	૨૦૧૩	પૂ.આ.શ્રીવિજયભુવનતિલકસૂરિજી મ.

ક્ર.નં.	નામ	જન્મ સં.	દીક્ષા સં.	ગુરુદેવનું નામ
૧૨	પૂ.મુનિ શ્રી વારિષેણવિજયજી મ.	૨૦૦૦	૨૦૧૪	પૂ. મુનિ શ્રી પુણ્યવિજયજી મ.
૧૩	,, ,, વીરસેનવિજયજી મ.	૧૯૯૯	૨૦૧૪	,, ,,
૧૪	,, ,, મહાસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૨	૨૦૨૦	,, ,, વીરસેનવિજયજી મ.
૧૫	,, ,, વિનયસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૩	૨૦૨૧	,, ,, વારિષેણવિજયજી મ.
૧૬	,, ,, અજિતસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૭	૨૦૨૧	પૂ.આ. શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરિજી મ.
૧૭	,, ,, વજ્રસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૫	૨૦૨૬	પૂ મુનિ શ્રી વિનયસેનવિજયજી મ.
૧૮	,, ,, ચંદ્રસેનવિજયજી મ.			પૂ.આ. શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મ.
૧૯	,, ,, અશોકસાગરજી મ.		૨૦૧૭	પૂ.પં. શ્રી અભયસાગરજી ગણિ
૨૦	,, ,, જિનચંદ્રસાગરજી મ.	૨૦૨૦		પૂ મુનિ શ્રી અશોકસાગરજી મ.
૨૧	,, ,, હેમચંદ્રસાગરજી મ.	૨૦૨૦		,, ,,
૨૨	,, ,, યશોભદ્રવિજયજી મ.	૨૦૧૬		,, ,, દર્શનવિજયજી મ.
૨૩	,, ,, વાગ્વિજયજી મ.	૨૦૨૬		પૂ.પં. શ્રી. ત્રિલોચનવિજયજી ગણિ

સ્વર્ગસ્થ મહાત્માઓ

નં.	નામ	ગુરુદેવનું નામ
૨૪	પૂ.મુનિ શ્રી ચતુરવિજયજી મ.	પૂ.પ્ર.શ્રી કાન્તિવિજયજી મ.
૨૫	,, ,, મુક્તિવિજયજી મ.	પૂ.આ.શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરિજી મ.
૨૬	,, ,, પ્રભાવવિજયજી મ.	,, ,,
૨૭	,, ,, મોતીવિજયજી મ.	,, ,,
૨૮	,, ,, દુર્લભવિજયજી મ.	,, ,,

છાણી ગામમાં પ્રવ્રજિત બનેલા મહાપુરુષોની સૂચિ

૧ પૂ. આગમપ્રભાકર મુનિ શ્રી પુણ્યવિજયજી મ.
૨ પૂ. વિદ્વાન મુનિ શ્રી મેરુવિજયજી મ.
૩ પૂ. પં. શ્રી વિજયસાગરજી ગણિ.
૪ પૂ. પં. શ્રી ભાસ્કરવિજયજી ગણિ.
૫ પૂ. પં. શ્રી ચંદનવિજયજી ગણિ.
૬ પૂ. પં. શ્રી વિનોદવિજયજી ગણિ.
૭ પૂ. મુનિ શ્રી અશ્વસેનવિજયજી મ.
૮ પૂ. મુનિ શ્રી મલયસેનવિજયજી મ.
૯ પૂ. મુનિ શ્રી પુણ્યોદયસાગરજી મ.

વડી દીક્ષિત થયેલા મહાપુરુષો

૧ પૂ. આ. શ્રી વિજયકનકસૂરિજી મ.
૨ પૂ. શ્રી કંચનસાગરજી ગણિ.

જેમ જગતના જ્યોતિર્ધરોને સંસ્કારના સિંચનથી

અ.નં.	નામ	મ સં.	દીક્ષા સં.	ગુરુદેવનું નામ
૧૨	પૂ.મુનિ શ્રી વારિષેણવિજયજી મ.	૨૦૦૦	૨૦૧૪	પૂ. મુનિ શ્રી પુણ્યવિજયજી મ.
૧૩	„ „ વીરસેનવિજયજી મ.	૧૯૯૯	૨૦૧૪	„
૧૪	„ „ મહાસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૨	૨૦૨૦	„ વીરસેનવિજયજી મ.
૧૫	„ „ વિનયસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૩	૨૦૨૧	„ „ વારિષેણવિજયજી મ.
૧૬	„ „ અજિતસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૭	૨૦૨૧	પૂ.આ. શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરિજી મ.
૧૭	„ „ વજ્રસેનવિજયજી મ.	૨૦૦૫	૨૦૨૬	પૂ.મુનિ શ્રી વિનયસેનવિજયજી મ.
૧૮	„ „ ચંદ્રસેનવિજયજી મ.			પૂ.આ. શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મ.
૧૯	„ „ અશોકસાગરજી મ.		૨૦૧૭	પૂ.પં. શ્રી અભયસાગરજી ગણિ
૨૦	„ „ જિનચંદ્રસાગરજી મ.	૨૦૨૦		પૂ. મુનિ શ્રી અશોકસાગરજી મ.
૨૧	„ „ હેમચંદ્રસાગરજી મ.	૨૦૨૦		„ „
૨૨	„ „ યશોભદ્ર[illegible] મ.	૨૦૧૬		„ „ દર્શનવિજયજી મ.
૨૩	„ „ વાગ્વિજ[illegible]	૨૬[illegible]		પૂ.પં. શ્રી. ત્રિલોચનવિજયજી ગણિ

સ્વર્ગસ્થ મહાત્માઓ

નં.	નામ	ગુરુદેવનું નામ
૨૪	પૂ.મુનિ શ્રી ચતુરવિજયજી મ.	પૂ.પ્ર.શ્રી કાન્તિવિજયજી મ.
૨૫	,, ,, મુક્તિવિજયજી મ.	પૂ.આ.શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરિજી મ.
૨૬	,, ,, પ્રભાવવિજયજી મ.	,, ,,
૨૭	,, ,, મોતીવિજયજી મ.	,, ,,
૨૮	,, ,, દુર્લભવિજયજી મ.	,, ,,

છાણી ગામમાં પ્રવ્રજિત બનેલા મહાપુરુષોની સૂચિ

વીરમતીજી છે, તે પણ પૂ. સાધ્વી મની વિદ્વત્તાશક્તિનું પ્રતીક છે.

પૂ. આ. શ્રી હરિભદ્રસૂરિજી મ. જેવા સમર્થ શાસનપ્રભાવકોને શાસનના ચરણે અર્પણ કરનાર પૂ. યાકિનીમહત્તરા સાધ્વી પણ પ્રેરણાશક્તિનું દ્યોતક છે. આ પ્રમાણે વર્તમાનમાં પણ અનેક પૂ. સાધ્વીજીઓ શાસનની અપૂર્વ સેવા કરી રહ્યા છે. છાણી ગામમાં જન્મધારણ કરીને સંયમી બનેલી એંશી જેટલી પૂ. સાધ્વીઓ પણ શાસનની અપૂર્વ સેવા કરી રહી છે.

પૂ પ્રવર્તિની શ્રી હીરશ્રીજી મ.

જેઓશ્રી પૂ. સંઘસ્થવિર, શાન્તતપોમૂર્તિ, આચાર્યદેવ, શ્રીમદ્ વિજયસિદ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજના આજ્ઞાવર્તી સાધ્વીસમુદાયના પ્રવર્તિની, પંડિતા, તેમજ ધર્મારાધનાના પ્રેરણામૂર્તિ અને છાણી ગામના અલંકાર હતા.

છાણી ગામની પ્રવ્રજિત આર્યાઓની શુભ સૂચિ

૧ પૂ. શ્રી હીરશ્રીજી મ.
૨ પૂ. શ્રી દેવશ્રીજી મ.
૩ પૂ. શ્રી ચરણશ્રીજી મ.
૪ પૂ. શ્રી હરખશ્રીજી મ.
૫ પૂ. શ્રી સુજ્ઞાનશ્રીજી મ.
૬ પૂ. શ્રી હંસાશ્રીજી મ.
૭ પૂ. શ્રી મંજુલાશ્રીજી મ.
૮ પૂ. શ્રી સુલોચનાશ્રીજી મ.
૯ પૂ. શ્રી સુરેન્દ્રશ્રીજી મ.
૧૦ પૂ. શ્રી રંજનશ્રીજી મ.
૧૧ પૂ. શ્રી રમણિકશ્રીજી મ.
૧૨ પૂ. શ્રી મનોજ્ઞશ્રીજી મ.
૧૩ પૂ. શ્રી સૂર્યયશાશ્રીજી મ.
૧૪ પૂ. શ્રી વિજ્ઞાનશ્રીજી મ.
૧૫ પૂ. શ્રીચંદ્રકળાશ્રીજી મ.
૧૬ પૂ. શ્રી વિનોદશ્રીજી મ.
૧૭ પૂ. શ્રી ભદ્રંકરાશ્રીજી મ.
૧૮ પૂ. શ્રી પ્રિયંકરાશ્રીજી મ.
૧૯ પૂ. શ્રીમલયપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૦ પૂ. શ્રી જયપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૧ પૂ. શ્રી કમલપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૨ પૂ. શ્રી ચારૂલતાશ્રીજી મ.
૨૩ પૂ. શ્રી ચિદાનંદશ્રીજી મ.
૨૪ પૂ. શ્રી સૂર્યપ્રભાશ્રીજી મ
૨૫ પૂ. શ્રી દેવાંગનાશ્રીજી મ
૨૬ પૂ. શ્રી જયપદ્માશ્રીજી મ.
૨૭ પૂ. શ્રી ઇન્દિરાશ્રીજી મ.
૨૮ પૂ. શ્રી જયલક્ષ્મીશ્રીજી મ
૨૯ પૂ. શ્રી અનુપમાશ્રીજી મ
૩૦ પૂ. શ્રી ચંદ્રયશાશ્રીજી મ.
૩૧ પૂ. શ્રી દિવ્યપ્રભાશ્રીજી મ
૩૨ પૂ. શ્રી વિદ્યુત્પ્રભાશ્રીજી મ.
૩૩ પૂ. શ્રી જયવંતાશ્રીજી મ.
૩૪ પૂ. શ્રી પુષ્પલતાશ્રીજી મ.
૩૫ પૂ. શ્રી યશોભદ્રાશ્રીજી મ.
૩૬ પૂ. શ્રી સુરપ્રભાશ્રીજી મ.
૩૭ પૂ. શ્રી વસંતપ્રભાશ્રીજી મ
૩૮ પૂ. શ્રી વિનીતાશ્રીજી મ.
૩૯ પૂ. શ્રી હર્ષકાંતાશ્રીજી મ.
૪૦ પૂ. શ્રી રત્નશ્રીજી મ.
૪૧ પૂ. શ્રી પૂર્ણાનંદશ્રીજી મ.
૪૨ પૂ. શ્રી મદનરેખાશ્રીજી મ.
૪૩ પૂ. શ્રી અરુણોદયશ્રીજી મ.
૪૪ પૂ. શ્રી ગુણોદયશ્રીજી મ.

૪૫ પૂ. શ્રી સૂર્યકીર્તિશ્રીજી મ.
૪૬ પૂ. શ્રી સ્વર્ણકીર્તિશ્રીજી મ.
૪૭ પૂ. શ્રી રત્નરેખાશ્રીજી મ.
૪૮ પૂ. શ્રી સ્વર્ણલત્તાશ્રીજી મ.
૪૯ પૂ. શ્રી રમ્યકીર્તિશ્રીજી મ.
૫૦ પૂ. શ્રી અનીલકીર્તિશ્રીજી મ.
૫૧ પૂ. શ્રી મહાકીર્તિશ્રીજી મ.
૫૨ પૂ. શ્રી પિયૂષપૂર્ણાશ્રીજી મ.
૫૩ પૂ. શ્રીકિરણરેખાશ્રીજી મ.
૫૪ પૂ. શ્રી રતિપ્રભાશ્રીજી મ.
૫૫ પૂ. શ્રીજયપૂર્ણાશ્રીજી મ.
૫૬ પૂ. શ્રી દેવગુણાશ્રીજી મ.
૫૭ પૂ. શ્રી સુનયનાશ્રીજી મ.
૫૮ પૂ. શ્રી લક્ષગુણાશ્રીજી મ.
૫૯ પૂ. શ્રી ભદ્રજ્ઞાશ્રીજી મ.
૬૦ પૂ. શ્રી સુનયજ્ઞાશ્રીજી મ.
૬૧ પૂ. શ્રી સત્યનનાશ્રીજી મ.
૬૨ પૂ. શ્રી વીરયશાશ્રીજી મ.
૬૩ પૂ.શ્રીમહાજ્યોતિશ્રીજી મ.
૬૪ પૂ.શ્રીપરમજ્યોતિશ્રીજી મ.
૬૫ પૂ.શ્રીવિરાગજ્યોતિશ્રીજી મ.
૬૬ પૂ.શ્રી ભદ્રજ્યોતિશ્રીજી મ.
૬૭ પૂ.શ્રીભવ્યાનનાશ્રીજી મ.
૬૮ પૂ. શ્રી હેમનંદાશ્રીજી મ.
૬૯ પૂ. શ્રી હેમરત્નાશ્રીજી મ.
૭૦ પૂ. શ્રી દિવ્યરત્નાશ્રીજી મ.
૭૧ પૂ. શ્રી ભવ્યરત્નાશ્રીજી મ.
૭૨ પૂ. શ્રી અમિતજ્ઞાશ્રીજી મ.
૭૩ પૂ. શ્રી પ્રમિતજ્ઞાશ્રીજી મ.

ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો

શ્રી જિનશાસનની પ્રભાવના પ્રસરે, બહુજન હિતાય, બહુજન સુખાય અને શાસનની સૌરભ જગતમાં વિસ્તરે, તે માટે જેમ શ્રીસંઘો સદા પ્રયત્નશીલ રહે છે, તેમ છાણીનો શ્રીસંઘ પણ અનેકવિધ ધર્મારાધના દ્વારા હાલમાં અપૂર્વ પ્રભાવના કરે છે અને તેણે અતીતકાળમાં પણ તેમ કરી હતી. તેની સંક્ષિપ્ત સૂચિ આ પ્રમાણે છે.

છાણી ગામની પ્રવ્રજિત આર્યાઓની શુભ સૂચિ

૧ પૂ. શ્રી હીરશ્રીજી મ.
૨ પૂ. શ્રી દેવશ્રીજી મ.
૩ પૂ. શ્રી ચરણશ્રીજી મ.
૪ પૂ. શ્રી હરખશ્રીજી મ.
૫ પૂ. શ્રી સુજ્ઞાનશ્રીજી મ.
૬ પૂ. શ્રી હંસાશ્રીજી મ.
૭ પૂ. શ્રી મંજુલાશ્રીજી મ.
૮ પૂ. શ્રી સુલોચનાશ્રીજી મ.
૯ પૂ. શ્રી સુરેન્દ્રશ્રીજી મ.
૧૦ પૂ. શ્રી રંજનશ્રીજી મ.
૧૧ પૂ. શ્રી રમણિકશ્રીજી મ.
૧૨ પૂ. શ્રી મનોજ્ઞશ્રીજી મ.
૧૩ પૂ. શ્રી સૂર્યયશાશ્રીજી મ.
૧૪ પૂ. શ્રી વિજ્ઞાનશ્રીજી મ.
૧૫ પૂ. શ્રીચંદ્રકળાશ્રીજી મ.
૧૬ પૂ. શ્રી વિનોદશ્રીજી મ.
૧૭ પૂ. શ્રી ભદ્રંકરાશ્રીજી મ.
૧૮ પૂ. શ્રી પ્રિયંકરાશ્રીજી મ.
૧૯ પૂ. શ્રીમલયપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૦ પૂ. શ્રી જયપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૧ પૂ. શ્રી કમલપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૨ પૂ. શ્રી ચારૂલતાશ્રીજી મ.
૨૩ પૂ. શ્રી ચિદાનંદશ્રીજી મ.
૨૪ પૂ. શ્રી સૂર્યપ્રભાશ્રીજી મ.
૨૫ પૂ. શ્રી દેવાંગનાશ્રીજી મ.
૨૬ પૂ. શ્રી જયપદ્માશ્રીજી મ.
૨૭ પૂ. શ્રી ઇન્દિરાશ્રીજી મ.
૨૮ પૂ. શ્રી જયલક્ષ્મીશ્રીજી મ.
૨૯ પૂ. શ્રી અનુપમાશ્રીજી મ.
૩૦ પૂ. શ્રી ચંદ્રયશાશ્રીજી મ.
૩૧ પૂ. શ્રી દિવ્યપ્રભાશ્રીજી મ.
૩૨ પૂ. શ્રી વિદ્યુત્પ્રભાશ્રીજી મ.
૩૩ પૂ. શ્રી જયવંતાશ્રીજી મ.
૩૪ પૂ. શ્રી પુષ્પલતાશ્રીજી મ.
૩૫ પૂ. શ્રી યશોભદ્રાશ્રીજી મ.
૩૬ પૂ. શ્રી સુરપ્રભાશ્રીજી મ.
૩૭ પૂ. શ્રી વસંતપ્રભાશ્રીજી મ.
૩૮ પૂ. શ્રી વિનીતાશ્રીજી મ.
૩૯ પૂ. શ્રી હર્ષકાંતાશ્રીજી મ.
૪૦ પૂ. શ્રી રત્નશ્રીજી મ.
૪૧ પૂ. શ્રી પૂર્ણાનંદશ્રીજી મ.
૪૨ પૂ. શ્રી મદનરેખાશ્રીજી મ.
૪૩ પૂ. શ્રી અરુણોદયશ્રીજી મ.
૪૪ પૂ. શ્રી ગુણોદયશ્રીજી મ.

૪૪ પૂ. શ્રી સૂર્યકીર્તિશ્રીજી મ.
૪૫ પૂ. શ્રી હંસકીર્તિશ્રીજી મ.
૪૭ પૂ. શ્રી ચન્દ્રપ્રભાશ્રીજી મ.
૪૮ પૂ. શ્રી ધર્મોદયાશ્રીજી મ.
૪૯ પૂ. શ્રી ચન્દ્રકીર્તિશ્રીજી મ.
૫૦ પૂ. શ્રી અમીતકીર્તિશ્રીજી મ.
૫૧ પૂ. શ્રી મહાકીર્તિશ્રીજી મ.
૫૨ પૂ. શ્રી નિપુણપૂર્ણાશ્રીજી મ.
૫૩ પૂ. શ્રી વિશ્વરેખાશ્રીજી મ.
૫૪ પૂ. શ્રી નમિતપ્રભાશ્રીજી મ.
૫૫ પૂ. શ્રી નિત્યપૂર્ણાશ્રીજી મ.
૫૬ પૂ. શ્રી હેમપૂર્ણાશ્રીજી મ.
૫૭ પૂ. શ્રી સુનયનાશ્રીજી મ.
૫૮ પૂ. શ્રી દક્ષપૂર્ણાશ્રીજી મ.
૫૯ પૂ. શ્રી ભદ્રકાશ્રીજી મ.
૬૦ પૂ. શ્રી સુલક્ષણાશ્રીજી મ.
૬૧ પૂ. શ્રી સુલોચનાશ્રીજી મ.
૬૨ પૂ. શ્રી નીરૂપમાશ્રીજી મ.
૬૩ પૂ. શ્રી મલયકીર્તિશ્રીજી મ.
૬૪ પૂ. શ્રી મનોજ્ઞકીર્તિશ્રીજી મ.
૬૫ પૂ. શ્રી વિરાગકીર્તિશ્રીજી મ.
૬૬ પૂ. શ્રી હર્ષકીર્તિશ્રીજી મ.
૬૭ પૂ. શ્રી સમ્યગ્દર્શનાશ્રીજી મ.
૬૮ પૂ. શ્રી નિર્મલગુણાશ્રીજી મ.
૬૯ પૂ. શ્રી દિવ્યલત્તાશ્રીજી મ.
૭૦ પૂ. શ્રી હિતવર્ધનાશ્રીજી મ.
૭૧ પૂ. શ્રી અનંતગુણાશ્રીજી મ.
૭૨ પૂ. શ્રી અમિતગુણાશ્રીજી મ.
૭૩ પૂ. શ્રી પ્રમિતગુણાશ્રીજી મ.

ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો

શ્રી જિનશાસનની પ્રભાવના પ્રસંગે, બહુજન હિતાય, બહુજન સુખાય અને શાસનની શોભા વધારવામાં નિમિત્તે, તે માટે જેમ શ્રીસંઘ સદા પ્રયત્નશીલ રહે છે, તેમ ભાવિકો શ્રીસંઘ પણ અનેકવિધ ધર્મોત્સવના દ્વારા શાસનમાં અપૂર્વ પ્રભાવના કરે છે અને તેવું અતીતકાળમાં પણ તેમ કરી હતી. તેની સંક્ષિપ્ત સૂચિ આ પ્રમાણે છે.

મ.ને શ્રી આચાર્યપદારોપણ કરતાં શ્રીસંઘે અપૂર્વ અને અનુપમ મહોત્સવ કરીને શાસનની અપૂર્વ પ્રભાવના કરી હતી.

વિ. સં. ૧૯૯૪માં પૂ. આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજે સ્વહસ્તે પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયભુવનતિલકસૂરીશ્વરજી મહારાજને પંન્યાસપદારૂઢ કરતાં, શેઠ શ્રી શીવલાલ હીરાચંદ અને શેઠ શ્રી છગનલાલ હીરાચંદે અપૂર્વ મહોત્સવ કરીને પુણ્યાનુબંધી પુણ્ય સંપાદન કરેલ.

વિ. સં. ૨૦૧૪માં પૂ. વ્યાખ્યાન-વાચસ્પતિ, બહુશ્રુતવિદ્વાન, કવિકુલકિરીટ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજના પુનિત હસ્તે પૂ. મુનિ શ્રી પદ્મવિજયજી મ., પૂ. મુનિ શ્રી મહિમાવિજયજી મ. તથા પૂ. મુનિ શ્રી ભદ્રંકરવિજયજી મ.ને ગણિપદ તથા પંન્યાસપદ ઉપર વિભૂષિત કર્યા. તે સમયે ઉદારતાની મૂર્તિસમા શેઠ શ્રી નગીનદાસ મોતીલાલે અભૂતપૂર્વ મહોત્સવ કરીને અપૂર્વ પુણ્યોપાર્જન કર્યું હતું.

વર્ષાવાસો

આ ગામના ધાર્મિક સંસ્કારો દૃઢ અને સુંદર છે, એનું મુખ્ય કારણ પૂ. ગુરુદેવોના ચાતુર્માસો છે. અત્રે ઘણા જ પૂ. ગીતાર્થ મહાપુરુષો, આચાર્યદેવો, પાઠકપ્રવરો, પંન્યાસવરો તથા મુનીશ્વરોના ચાતુર્માસ કરાવીને સુશ્રાવકો સ્વજીવનને સફળ કરી ગયા અને હાલમાં તેમ કરે છે.

[૨]

છાયાપુરી મંડન
શ્રી કુંથુજિન સ્તવન.

કુંથુજિન મેરી બલવઅમણા,
મિટા દોંગે તો ક્યા હોગા ? —એ ટેક

ચોરાશી લાખ યોનિમેં, પ્રભુ મેં નિત્ય રુલતા હું,
દયાલુ ! દાસકો તેરે, બચા લોંગે તો ક્યા હોગા ? ॥૧॥

ઘટાઘન મોહકી આઈ, છટા અંધેરકી છાઈ,
પ્રકાશી જ્ઞાનવાયુસે, હટા દોંગે તો ક્યા હોગા ? ॥૨॥

અહો પ્રભુ નામકા તેરે, સહારા નિશદિન ચાહું,
સમર્પી પ્રેમ અંતરકા, વિકાસોંગે તો ક્યા હોગા ? ॥૩॥

નહિ મુજ કામ સોનેકા, નહિ ચાંદી પસંદ મુજકો,
ચાહું મૈ આત્મકી જ્યોતિ, દિખા દોંગે તો ક્યા હોગા ? ॥૪॥

સચ્ચી મૈ દેવકી સૂરત, તુમારેમેં નિહાલી હું,
લગા હૈ પ્રેમ ઈસ કારણ, નિભા લોંગે તો ક્યા હોગા ? ॥૫॥

કમલ જૈસા તેરા મુખડા, દેખા છાયાપુરી માંહી,
બના લબ્ધિ ભ્રમર ઈસમેં, છૂપા લોંગે તો ક્યા હોગા ? ॥૬॥

શ્રી ઉપધાન તપ વગેરે

જેમાં સર્વવિરતિના નમુના રૂપ ૪૭ દિવસની ભવ્ય આરાધના કરવાની હોય છે અને તે શ્રી ઉપધાન તપ કરાવવાનો લાભ અનેક સદ્‌ગૃહસ્થોએ લીધો હતો.

વિ. સં. ૧૯૨૯માં પૂ. શ્રી બુટ્ટેરાયજી મ.ના શિષ્ય-રત્ન પૂ. શ્રી નીતિવિજયજી દાદાની નિશ્રામાં ઉદારદિલસ્થ શેઠ શ્રી ડીલાભાઈ પાનાચંદે શ્રી ઉપધાન તપ, શ્રી માલારોપણ મહોત્સવ, શ્રી શાંતિસ્નાત્ર, નવકારશી આદિ કરાવીને સ્વલક્ષ્મીનો સાચો લ્હાવો લીધો હતો.

વિ. સં. ૧૯૫૨માં પૂ. શાન્તતપોમૂર્તિ, શ્રીસંઘસ્થવિર આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજયસિદ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજની સાનિધ્યતામાં શેઠ શ્રી મૂલચંદ ગરબડદાસે શ્રી ઉપધાન તપ કરાવ્યા હતા અને માલારોપણ મહોત્સવ શ્રી ડીલાભાઈ પાનાચંદ શેઠે કર્યો હતો.

વિ. સં. ૧૯૮૦માં પૂ. સદ્ધર્મરક્ષક આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજયકમલસૂરીશ્વરજી મહારાજની અધ્યક્ષતામાં શેઠ શ્રી સકરચંદભાઈએ શ્રી ઉપધાન તપ કરાવીને પુણ્યોપાર્જન કર્યું હતું.

વિ. સં. ૨૦૦૭માં શેઠ શ્રી ધુરાભાઈ શીવલાલે પૂ. આચાર્ય શ્રીમદ્ ચંદ્રસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજની નિશ્રામાં શ્રી ઉપધાન તપ કરાવીને લક્ષ્મીનો સદુપયોગ કર્યો હતો.

વિ. સં. ૨૦૧૩માં શેઠ શ્રી ચુનીલાલ માણેકચંદનાં

ધર્મપત્ની ગં.સ્વ. ગજરાબેને પૂ. જૈનરત્ન, વ્યાખ્યાન-વાચસ્પતિ, આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજની શુભ નિશ્રામાં શ્રી ઉપધાન તપ કરાવીને લક્ષ્મીનો સારો વ્યય કરીને અપૂર્વ લાભ લીધો હતો.

શ્રી ઉદ્યાપન મહોત્સવો

તપશ્ચર્યાના શિખર રૂપ દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર રૂપ રત્નત્રયીના ઉપકરણો દ્વારા શ્રી ઉદ્યાપન મહોત્સવ કરીને સુશ્રાવકો અત્યુત્તમ પુણ્યલાભ પ્રાપ્ત કરે છે.

વિ.સં. ૧૯૩૪માં શ્રી વીસસ્થાનક તપ નિમિત્તે શ્રી ઉદ્યાપન મહોત્સવ દાનશૂર શ્રી હીલાભાઈ પાનાચંદે ઉદારતાપૂર્વક કર્યો હતો.

વિ. સં. ૨૦૧૩માં શેઠ શ્રી નગીનદાસ મોતીલાલે પૂ. જૈનરત્ન, વ્યાખ્યાન-વાચસ્પતિ, આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજ આદિ ઠાણાં ૨૦ સહિત ચાતુર્માસ કરાવીને અને શ્રી નવપદજીની ઓળી નિમિત્તે નવ છોડના મહોત્સવ સહિત ભવ્ય ઉદ્યાપન મહોત્સવ ઉજવીને સુકૃત સંચય કર્યું હતું.

શ્રી પદારોપણ મહોત્સવો

વિ. સં. ૧૯૭૧માં પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય-કમલસૂરીશ્વરજી મહારાજના સ્વહસ્તે પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયદાનસૂરિજી મ.અને પૂ.આચાર્ય શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરિજી

મ.ને શ્રી આચાર્યપદારોપણ કરતાં શ્રીસંઘે અપૂર્વ અને અનુપમ મહોત્સવ કરીને શાસનની અપૂર્વ પ્રભાવના કરી હતી.

વિ. સં. ૧૯૯૪માં પૂ. આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયલબ્ધિ-સૂરીશ્વરજી મહારાજે સ્વહસ્તે પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયભુવન-તિલકસૂરીશ્વરજી મહારાજને પંન્યાસપદારૂઢ કરતાં, શેઠ શ્રી શીવલાલ હીરાચંદ અને શેઠ શ્રી છગનલાલ હીરાચંદે અપૂર્વ મહોત્સવ કરીને પુણ્યાનુબંધી પુણ્ય સંપાદન કરેલ.

વિ. સં. ૨૦૧૪માં પૂ. વ્યાખ્યાન-વાચસ્પતિ, બહુ-શ્રુતવિદ્વાન, કવિકુલકિરીટ આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય-લબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજના પુનિત હસ્તે પૂ. મુનિ શ્રી પદ્મવિજયજી મ., પૂ. મુનિ શ્રી મહિમાવિજયજી મ. તથા પૂ. મુનિ શ્રી ભદ્રંકરવિજયજી મ.ને ગણિપદ તથા પંન્યાસપદ ઉપર વિભૂષિત કર્યા. તે સમયે ઉદારતાની મૂર્તિસમા શેઠ શ્રી નગીનદાસ મોતીલાલે અભૂતપૂર્વ મહોત્સવ કરીને અપૂર્વ પુણ્યોપાર્જન કર્યું હતું.

વર્ષાવાસો

આ ગામના ધાર્મિક સંસ્કારો દઢ અને સુંદર છે, એનું મુખ્ય કારણ પૂ. ગુરુદેવોના ચાતુર્માસો છે. અત્રે ઘણા જ પૂ. ગીતાર્થ મહાપુરુષો, આચાર્યદેવો, પાઠકપ્રવરો, પંન્યાસવરો તથા મુનીશ્વરોના ચાતુર્માસ કરાવીને સુશ્રાવકો સ્વજીવનને સફળ કરી ગયા અને હાલમાં તેમ કરે છે.

છાયાપુરી મંડન

શ્રી કુંથુજિન સ્તવન.

કુંથુજિન મેરી ભવભ્રમણા,
મિટા દોંગે તો કયા હોગા ? —એ ટેક.

ચોરાશી લાખ યોનિમેં, પ્રભુ મેં નિત્ય રુલતા હું,
દયાલુ ! દાસકો તેરે, બચા લોંગે તો કયા હોગા ? ॥૧॥

ઘટાઘન મોહકી આઈ, છટા અંધેરકી છાઈ,
પ્રકાશી જ્ઞાનવાયુસે, હટા દોંગે તો કયા હોગા ? ॥૨॥

અહો પ્રભુ નામકા તેરે, સહારા નિશદિન ચાહું,
સમર્પી પ્રેમ અંતરકા, વિકાસોંગે તો કયા હોગા ? ॥૩॥

નહિ મુજ કામ સોનેકા, નહિ ચાંદી પસંદ મુજકો,
ચાહું મૈ આત્મકી જ્યોતિ, દિખા દોંગે તો કયા હોગા ? ॥૪॥

સચ્ચી મૈ દેવકી સૂરત, તુમારેમેં નિહાલી હૈ,
લગા હૈ પ્રેમ ઈસ કારણ, નિભા લોંગે તો કયા હોગા ? ॥૫॥

કમલ જૈસા તેરા મુખડા, દેખા છાયાપુરી માંહી,
બના લબ્ધિ ભ્રમર ઈસમેં, છૂપા લોંગે તો કયા હોગા ? ॥૬॥

पत्रम्	पङ्क्तिः	अशुद्धम्	शुद्धम्
[illegible]	१९	[illegible]	[illegible]
७	८	[illegible]	[illegible]
७	६	[illegible]	[illegible]
८	२	[illegible]	[illegible]
८	१४	[illegible]	[illegible]
९	९	गुरन	सुरन
९	१७	गुनि	गुनिं
९	१९	प्रभ	प्रभ
९	२०	सना	रसना
१०	९	मुनि	मुनी
१०	११	भद्रौ	भद्रो
१०	१९	धरित्रि	धरित्री
११	२	द्योतते	द्योंतते
११	३	श्रमण्यग्या	श्रमण्यग्र्या
११	७	कलाये	कलायें
११	१७	आर्या	आर्याऽ
११	१९	हर्ष	हंर्ष
१२	१	साधव्यः	साध्व्यः
१२	१२	द्विहस्रेण	द्विसहस्रेण
१२	१३	पञ्च	पञ्च
१२	१५	हाजते हाजहाजेशः	राजते राजराजेश
१२	१५	तदाहन्ने	तदासन्ने

पृष्ठम्	पंक्तिः	अशुद्धम्	शुद्धम्
[illegible]	१८	।।गो	।।गो
[illegible]	४	मोंउ॥	मोंग्रे॥
[illegible]	६	[illegible]	[illegible]
[illegible]	२	आज	आज
[illegible]	१४	तना	तम
[illegible]	८	गुान	गुना
[illegible]	१७	मुनि	मुनि
[illegible]	१८	प्रम	प्रम
[illegible]	२०	सना	रसना
[illegible]	८	मुनि	मुनी
[illegible]	[illegible]	भद्रो	भद्रो
१०	११	धरित्रि	धरित्री
१०	१८	द्योतते	द्योतते
१०	२	श्रमण्यग्या	श्रमण्यग्र्या
११	३	कलाये	कलायं
११	७	आर्या	आर्याऽ
११	१७	हूर्प	हृर्प
११	१९	साधव्यः	साध्व्यः
११	१	द्विहस्रेग	द्विसहस्रेण
१२	१२	पञ्ज	पञ्च
१२	१३	हाजते हाजहाजेशः	राजते राजराजेशः
१२	१५	तदाबन्ने	तदासन्ने
१२	१५		
१२			

प्रस्तावना.

सम्मेदशिखरमाहात्म्य !

इसमे सम्मेदशिखरके कूटोंकी वन्दनाका फल बताया गया है। वैसी तो यात्राका महत्व है ही । तीर्थयात्राके लिए हरवर्ष अनेक यात्री जाते हैं। सिद्धक्षेत्र, अतिशयक्षेत्र, आदि स्थानोंकी यात्रा करते हैं। इसी प्रकार सम्मेदशिखरकी भी यात्रा की जाती हैं। सम्मेदशिखर तो गिरिराज कहलाता है । अनन्तानन्तसिद्ध यहांसे मुक्तिको प्राप्त हो गये हैं। इसलिए इनकी यात्रा करनेमे बहुत बडी महत्ता है। एक एक कूटकी वन्दनासे भी अमितफलकी प्राप्ति होती है। यह इस ग्रंथमे बताया गया है।

प्रतियोंका परिचय

इसे हम कन्नडमे मुद्रित प्रतिसे तयार कर सके है। यह प्रति बेल्लावी अ. वेंकटाचार्य के द्वारा १९०७ मे प्रकाशित की गयी है। प्रशस्तिके बहुतसे श्लोक इसमे छूट गये हैं ।

क० प्रतिसे इसका संशोधन किया गया है । प्रायः यह प्रति शुद्ध है। हुमुच मठसे यह प्रति हमें मिल सकी है। प्रायः हम उसीसे इसमे पाठभेद दे सके है। कई श्लोक भी मुद्रित प्रतिसे अधिक है। इसलिए टिपण्णीमे हमने इसका उल्लेख क० प्रतिके नामसे ही किया है।

इस प्रतिके अन्तमे लिखा गया है कि संवत् १८३४ माघ सुदी १ को प्रति लिपि की गई है। अक्षर भी सुन्दर है । इसके पत्रकी माप १०॥ × ५॥ है। इस प्रतिको हमे उपलब्ध कर दिया इसके लिए स्वस्तिश्री देवेंद्रकीर्ति भट्टारकजी महाराज धन्यवादके पात्र हैं।

ख. प्रति कोल्हापूर श्री लक्ष्मीसेन मठकी है । इसके अन्तमे लिखा गया है कि संवत् १८५९ मिती वैशाख (ख) वदी द्वादश्यां

प्रस्तावना.

सम्मेदशिखरमाहात्म्य !

इसमे सम्मेदशिखरके कूटोंकी वन्दनाका फल बताया गया है। वैसी तो यात्राका महत्त्व है ही। तीर्थयात्राके लिए हरसाल अनेक यात्री जाते हैं। सिद्धक्षेत्र, अतिशयक्षेत्र, आदि स्थानोंकी यात्रा करते हैं। इसी प्रकार सम्मेदशिखरकी भी यात्रा की जाती हैं। सम्मेदशिखर तो गिरिराज कहलाता है। अनन्तानन्तसिद्ध यहांसे मुक्तिको प्राप्त हो गये हैं। इसलिए इसकी यात्रा करनेमे बहुत बडी महत्ता है। एक एक कूटकी वन्दनासे भी अमितफलकी प्राप्ति होती है। वह इस ग्रंथमे बताया गया है।

प्रतियोंका परिचय

इसे हम कन्नडमे मुद्रित प्रतिसे तयार कर सके हैं। यह प्रति बेल्लावी अ. वेंकटाचार्य के द्वारा १९०७ मे प्रकाशित की गयी है। प्रशस्तिके बहुतसे श्लोक इसमे छूट गये हैं।

क० प्रतिसे इसका संशोधन किया गया है। प्रायः यह प्रति शुद्ध है। हुमच मठसे यह प्रति हमे मिल सकी है। प्रायः हम उसीसे इसमे पाठभेद दे सके है। कई श्लोक भी मुद्रित प्रतिसे अधिक है। इसलिए टिप्पणीमे हमने इसका उल्लेख क० प्रतिके नामसे ही किया है।

इस प्रतिके अन्तमे लिखा गया है कि संवत् १८३४ माघ सुद्री १ को प्रति लिपि की गई है। अक्षर भी सुन्दर है। इसके पत्रकी माप १७॥ × ५॥ है। इस प्रतिको हमे उपलब्ध कर दिया इसके लिए स्वस्तिश्री देवेंद्रकीर्ति भट्टारकजी महाराज धन्यवादके पात्र हैं।

ख. प्रति कोल्हापूर श्री लक्ष्मीसेन मठकी है। इसके अन्तमे लिखा गया है कि संवत् १८५९ मिती वैशाख (सु) वदी द्वादश्यां